

Ielās aizvien vairāk
riteņbraucēju. Kas jāzina par
velosipēdu apkopi, drošību
un satiksmes noteikumiem?

→ 10. lpp.

**Vārmē cels
dievnama torni.**

→ 4. lpp.

8. labdarības koncertā *Torņu sasaukšanās*
saziedoti **820 eiro** baznīcas torņa
atjaunošanai. Pavisam šajos koncertos savākts
12 791 eiro.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Nr. 62
(11 298)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2018. gada 4. jūnijs

Skolēni krāj darba pieredzi

Amanda Hofmane no Kuldīgas 2. vidusskolas un Roberta Rožkalne no Kuldīgas Centra vidusskolas pirmo darba pieredzi iegūst restorānā *Metropole*.

37 skolēni pieteikušies Kuldīgas
novada domes jauniešu nodar-
binātības programmai jūnijā, bet
visai vasarai no 170 vietām brīvas
vēl ir 29. Darbu piedāvā 47 uzņēmu-
mi: kafejnīcas, restorāni, viesnīcas,
veikali, zemnieku saimniecības u.c.

Restorānā *Metropole* darbu sākusī
Kuldīgas Centra vidusskolas 10. klases
skolniece Roberta Rožkalne un Kuldīgas
2. vidusskolas 9. klases audzēkne Aman-
da Hofmane. Abām tā ir pirmā pieredze.
Roberta saka: „Man apritēja 16 gadu,
tāpēc gribēju pastrādāt, iegūt pieredzi un
nopelnīt. Man piedāvāja vairākus uzņē-
mumus, bet izvēlējos *Metropoli*, jo tā ir
tuvu mājām.” Amanda nolēmusi Kuldīgas
Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā mācīties
par ēdināšanas speciālisti, tāpēc gribot šādā
vietā pastrādāt: „Vismaz vienu mēnesi būs,
ko darīt, un varēs nopelnīt.” Šī programma
ļauj vasarā strādāt 170 jauniešiem, kuriem
ir 16 un 17 gadu. Tā kā plānotais skaits nav
pieteicies, iespēja tiek piedāvāta arī tiem,
kam ir 18, ja viņi turpina mācības skolā
vai apgūst arodu un ir deklarēti Kuldīgas
novadā. Jaunieši strādā vienu mēnesi četras
stundas dienā jeb 20 stundas nedēļā, algu
saņemot pēc minimālās stundu tarifa likmes
par nostrādāto laiku. Atlīdzību jauniešiem
un sociālās iemaksas maksā darba devēji,
bet pēc atskaišu iesniegšanas pašvaldība
tiem kompensē skolēniem izmaksāto un
pusi no sociālajām iemaksām.

Lāsma Reimane teksts un foto

Pirms jubilejas – **Cantus** atmiņās.
Kuldīgas mūzikas skolas korim aprit jau
pusgadsimts. Uz mēģinājumiem lūgtas
kādreizējās dziedātājas,
koncerts būs 16. jūnijā 18.00
Sv. Annas baznīcā. → 5. lpp.

▪ Kuldīgas slimnīcas vadītāja amatam
izsludināts jau trešais konkurss. **Jā, grūti**
atrast Ivara Eglīša pēcteci.

▪ **Direktoru meklē arī trim** – Kables,
Vilgāles un Turlavas – **pamatskolām.**
→ 3. lpp.

„Vienmēr nevar prognozēt, vai
ražas gads būs labs vai slikts.
Šogad pavasaris par sausu –
mūspusē lietus vispār
nav lijis,”

saka Kurmāles
Akmentiņu īpašnieki. → 7. lpp.

Paredzēta ciešāka sadarbība starp **Valsts un pašvaldību
policiju**, lietojot vienotu notikumu reģistrēšanas sistēmu.
Tādu likumprojektu atbalstījis Ministru kabinets.
Redakcijā uz sarunu aicināsim Valsts policijas un Kuldīgas,
Alsungas un Skrundas novada pašvaldības policijas
pārstāvjus.

**Ja jums ir jautājumi, līdz 10. jūnijam rakstiet
e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv
vai zvaniet: 63350567!**

Trešdien, 6. jūnijā:

- Jaunā vēstures skolotāja
Marta Pujāte.
- Sportistu izlaidumā.
- Atvadas no skolas.
- Veselības un ģimeņu dienā.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Būt pašam sev kungam nav viegli

Kurmāles zemnieku saimniecības Akmentiņi īpašnieki šajā numurā intervijā saka: viņu biznesā nemitīgi jātur roka uz pulsa, jo ik brīdī var gadīties kas negaidīts. Kā gan ne! Varu iedomāties, kā jūtas zemnieks, kuram, lai arī kādi laika apstākļi, jādomā, kā nopelnīt. Rudenī par to vien runājām, ka lauki no nemītīgā lietus slīkst ūdenī, labība

„Valsts un pašvaldības iestādes vadītājs rīkojas ar tam piešķirto budžetu, bet uzņēmējam, ja arī nopelnīts mazāk, tomēr kaut kā jāizgrozās.”

pūst. Šopavas sausums tāds, ka ganībās un plāvās, kur labā gadā būtu vācams kārtīgs siens, vietām smilgas vien palikušas, jo pārējā zāle nodzēlējusi, izdegusi. Laika apstākļi reti lutina zemniekus, bet tie mūspusē vareni turas. Stipri cilvēki!

Šķiet, ka darba attiecībās viens no lielākajiem izaicinājumiem ir būt pašam sev kungam un saimniekam. Esmu

Jolanta Hercenberga,
63350568,
jolantah99@gmail.com

bijusi dažādās pozīcijās: gan darba devēja, gan ņēmēja. Visērtāk ir būt darba ņēmējam valsts vai pašvaldības paspārnē. Kad strādāju bērnudārzā un skolā, likās pats par sevi saprotams, ka man pienākas labi darba apstākļi, labi atalgojums, piemaksas. Zināju, cik mana darbdiena sākas un beidzas, un centos nenokavēt ne ierašanos, ne arī aiziešanu. Kad nonācu darba devēja pozīcijā, skatījums mainījās: varu samaksāt tikai to, kas man ir. Valsts un pašvaldības iestādes vadītājs rīkojas ar tam piešķirto budžetu, bet uzņēmējam, ja arī nopelnītais ir zem katras kritikas, tomēr jāizgrozās: jāaizņemas, jāizstrādā pelnošāka stratēģija, jāpastrādā ilgāk, ātrāk, produktīvāk. Kaut kas jāizdomā, lai izdzīvotu. Lai darbinieku palaistu atvaļinājumā, darba devējam jāizmaksā viņam atvaļinājuma nauda un jāsamaksā arī tam, kurš kolēģi aizvieto. Varbūt pašam jāstājas viņa vietā, lai nav lieku izdevumu. Darba ņēmēja un devēja domāšana būtiski atšķiras.

Ārkārtīgi priecājos, ka mums apkārt ir tik daudz stipru, gudru zemnieku un dažādu nozaru uzņēmēju, kuri prot gan izgrozīties niķītajos laika apstākļos, gan orientēties mainīgajos likumu labirintos un turpina strādāt.

LASĪTĀJS VAICĀ

Tur pļauj, tur nepļauj

Kurzemnieka lasītājs nav mierā, ka Kurmāles pagasta Priedainē zāle netiek pļauta ap daudzdzīvokļu mājām (minētas Ziedlejas). Bet pagastā nolīgtais pļāvējs pļauj privātas teritorijas un saņem par to papildu naudu. Kā tas var būt?

Pagasta vadītāja Dace Gūtmane atbild: „Daudzdzīvokļu mājām pieguļošo teritoriju kopšanu, tai skaitā zāles pļaušanu, organizē apsaimniekotājs. Lai saprastu, par kuru vietu ir runa, ar jautājumiem vēlams vērsties pagasta pārvaldē. Privātas teritorijas tiek pļautas par maksu saskaņā ar domes apstiprinātu pakalpojumu cenrādi.”

Lāsma Reimane

Tā varētu būt cauna

Kāda lasītāja novērojusi, ka pa nakti dārzā nolauzti jauno ogulāju zari, arī peonijas aplauztas. „Šķiet, ka kāds pa tiem lēkājies un rotaļājies. Kādu vakaru dārzā redzēju dzīvnieciņu, līdzīgu akmens caunai. Vai tā var nodarīt tādas postījumus?” jautā lasītāja.

Dabas pazinējs Ilmārs Tīrmanis piekrīt, ka tā var būt cauna: „To, vai akmens cauna, gan var pateikt, dzīvnieciņu tikai pamatīgi aplūkojot. Visticamāk, dzīvnieks kaut ko ķēris: vai putns lidojis, vai kāds kukainis. Arī seski var būt dārzos, bet tie vairāk ložņā pa zemi – augstāk nekāpj. Caunas ļoti savairojušas, jo vairs netiek medītas. Tās dzīvo arī māju tuvumā. Bet tikpat labi kaķis varēja ķert medījumu, bet tas, protams, ir lielāks nekā cauna.”

Iveta Grīniņa

Kad vajag un laika apstākļi ļauj

Uz Kurzemnieku bija atnācis kāds Rumbas iedzīvotājs, kurš vēlējas uzzināt, cik bieži pagastā tiek greiderēti ceļi.

Kungs vēlējas teikt paldies Latvijas Autoceļu uzturētāja Kuldīgas ceļu rajona darbiniekiem, kuri uz sūdzībām reaģējot operatīvi.

Par pagasta ceļiem Rumbas

pārvaldes vadītāja Lija Šēle teica: „Nav noteikts, cik reižu gadā tas jādarā. Tas atkarīgs no finansējuma, bet visvairāk – no laika apstākļiem. Tikko stāvoklis pasliktinās, tiek greiderēti, ja vien laika apstākļi ļauj. Pēc katras sūdzības aizbraucam un apskatām, kā tur ir. Ļoti slapjā laikā to nevar darīt, arī tagad, kad

viss pārkalts, neko nevar darīt. Tikko varēs, tā rīkosimies. Vēl jau ir arī apauguma noņemšana un citi darbi.

Iepirkumā par pašvaldības ceļu uzturēšanu Rumbas pagastā uzvarēja uzņēmums ICU projekti, kas reģistrēts Padurē. Tehnika tam ir ļoti laba.”

Iveta Grīniņa

MANUPRĀT

Silti un skaisti

Esmu no tiem, kuriem vienmēr ir auksti, tāpēc ziema noteikti nav mīļākais gadalaiks. Bet karstais laiks mani ietekmē tikai pozitīvi. Ļoti patīk sajūta, ka nesalst ne kājas, ne rokas – beidzot ir silti. Viss zied, un ir skaisti. Nupat redzēju, ka uzriedējuši jau arī jasmīni. Protams, ir arī ne tik labas lietas, kā izkaltsi dārzi, karstas dzīvojamās telpas un citas problēmas, bet to mums netrūkst visos gadalaikos. Rudens un ziema bija patiešām gara, un likās, ka nekad nebeigsies. Vasaras Latvijā tik īsas, ka jāpriecājas par katru silto dienu. Pagājušī vasara mūs nelutināja, tāpēc ļoti ceru, ka šogad tā būs silta un skaista. Tad arī būs prieks tepat apmeklēt dažādus pasākumus un negribēsies doties uz siltāku zemi, lai sasildītos.

Lāsma Reimane, tālr. 63350568,
reimane.lasma@gmail.com

LABJUMS

Piektdienas Kurzemniekā rakstā par terasēm konditorejai Šarlotē norādīta nepareiza adrese. Pareizi jābūt Pilsētas laukumā 1a. Autore Andra Ālīte lūdz atvainot par misēkli.

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv; reklāmas nodaļa – 63324881;
sludinājumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa Mūkusala, Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 3456.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā skolēniem vajadzētu pavadīt vasaras brīvlaiku?

Niks Pungits, skolnieks:

– Vasarai plānu vēl nav, jo es vēl mācos. Brīvlaikā ir gan jāstrādā, gan jāatpūšas. Pats arī parasti vasarā to daru. Pagājušogad biju palīgs – picu cepējs.

Kate Liekniņa, skolniece:

– Kā gribas. Plānu vēl īsti nav, gan jau izdomāšu. Pie mammas aizbraukšu un padzīvošu. Vajadzētu satikties ar draugiem, pastaigāties, jo, kad atkal būs skola, tad brīvā laikā kļūs mazāk.

Marija Filipa, pensionāre:

– Nezinu. Cits ir nodarbināts, cits nometnēs. Kāds kaut kur piestrādā, piemēram, veikalā preces saliek plauktos. Cik esmu novērojusi, jauniešiem ir garlaicīgi. Viņi kļūst pa ielām, salasās pa vakariem, dara blēņas.

Iveta Goldberga, skolotāja:

– Apmeklēt nometnes. Ja strādā, tad attiecīgā vecumā. Bet var būt arī darba nometnes, kurās viņi naudu nopelna, vēl mazi būdami. Tā, kā bija senos laikos. Mans dēls vasarās strādā, šogad brauks pie tēva uz Vāciju.

Zane Votēna, dekrēta atvaļinājuma:

– Būtu jāatpūšas – tas ir galvenais. Kā – tas ir individuāli. Varbūt kādam bērnam svarīgi kaut kur iesaistīties: nometnē vai darbā. Citiem svarīgāks ir brīvāks režīms un vairāk atpūtas. Noteikti jāizbauda vasara un viss, ko nevar darīt ziemā. Vajag veselīgi pavadīt laiku svaigā gaisā.

Mareks Valts, ēku apsaimniekotājs no Liepājas:

– Vislabākās būtu sportiskas aktivitātes, jo daudz bērnu skolās un mājās ir pie telefoniem vai datoriem. Varbūt derētu kādas nometnes – darboties svaigā gaisā ir ļoti labi.

Andra Ālīte, Aivara Vētrāja foto

Daudz jau padarīts, daudz vēl priekšā

Alsungas zinošākie un aktīvākie skolēni, kuriem izteikta domes pateicība, kopā ar priekšsēdi Daigu Kalniņu un vidusskolas direktores vietnieci Aīdu Vanagu pie jaunās *Suitu saktas*.

Beidzoties skolas gadam, virkne Alsungas vidusskolas audzēkņu un pedagogu par dalību valsts mācību priekšmetu olimpiādēs, sporta sacensībās un konkursos no pašvaldības saņēmusi pateicību un naudas balvas.

PAR NOPELNIEM

Paula Kleinhofa, Dārta Vicinska un Krista Strujeviča, kuras sagatavojuši skolotāja Vita Cīrule, suminātas par labiem rezultātiem valsts 2. posma olimpiādē matemātikā, Lita Laine Maculēviča (sk. Ligita Stašaite) – par 1. vietu valsts 2. posma olimpiādē vēsturē. Lindai Salai (sk. Velga Svilpe) pateicība tikusi par 3. vietu starpnovadu olimpiādē vizuālajā mākslā.

Alsungas mūzikas un mākslas skolas audzēkņi Aleksis Ratenieks un Andris Vanags (sk. Ainars Macpans) apbalvoti par sasniegumiem ģitāristu konkursā *Cantabile* Lietuvā. Folkloras kopas *Suitiņi* dalībniecēm Liānai Liepiņai, Paulai Kleinhofai, Evelīnai Sūnai un Evelīnai Vanagai (vad. Gunta Matēviča) paldies par 1. pakāpi tradicionālās dziedāšanas konkursā *Dziesmu dziedu, kāda bija*.

Par panākumiem jauno ugunsdzēsēju sporta sacīkstēs Igaunijā pateicību saņēma trenera Vikentija Rozgaļa audzēkņi Ralfs Bikse un Patriks Danenbergs-Dambergs, kuram labi rezultāti arī sacensībās Čehijā.

Par sasniegumiem Kuldīgas novada jauno vieglatlētu sacensībās paldies teikts skolotājas Daces Siliņas audzēkņiem P.Danenbergam-Dambergam, R.Biksem, Alvim Siliņam, Orestam Wilsonam un Danielam Gruntiņam. Par 3. vietu militārajās sporta spēlēs *Jaunie Skrundas sargi* uzslavēti Alise Punclava, Alvis Siliņš, Hardijs Arājs un Megija Vilsone.

PARĀDIŅI, EKSĀMENI UN SVĒTKI

Šajā mācību gadā Alsungas vidusskolā bija 113 skolēnu. Direktores vietiece Aīda Vanaga pastāstīja, ka dažiem vēl notiek konsultācijas, pēc kurām tiks kārtoti pārbaudījumi pārcelšanai uz nākamo klasi. Trīs 12. klases absolventi eksāmenus jau nokārtojuši, un izlaidums būs 9. jūnijā 19.00 kultūras namā. 9. klasē 13 skolēniem priekšā vēl divi eksāmeni: 5. jūnijā matemātikā un 12. jūnijā vēsturē. Izlaidums viņiem 16. jūnijā 19.00.

Bērnodzāram *Mikēlītis* šogad sveikas teica 12 sešgadnieku, bet tikšanās ar 1. klases audzinātāju Daci Dunajevu vēl tikai būs. Pēc tam kļūs zināms, cik pirmklasnieku sāks mācības.

DIREKTORA AMATAM – VIENS PRETENDENTS

Tā kā ilggadējā direktore Lija Baumanē no amata atteikusies un rudenī darbu turpinās kā matemātikas skolotāja, tika izsludināts konkurss. Kā pastāstīja domes priekšsēde Daiga Kalniņa, tajā pieteicies viens pretendents. Deputāti slēgtā sēdē pēc kritērijiem izvērtēja dokumentus, un, tā kā punktu skaits ir pietiekams, pretendents uz pārrunām tiks aicināts 11. jūnijā.

Jolanta Hercenberga
Laumas Migovičas arhīva foto

Kā sagatavot labu kompostu

8. jūnijā 11.00 Alsungas kultūras namā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas birojs organizē semināru par kompostējamo materiālu apsaimniekošanu un kvalitatīvu kompostu.

Iepriekš obligāti pieteikties līdz 6. jūnijam pa tālr. 29147935 (Lindai Dūdiņai-Hoierai).

Kuplajām ģimenēm – Dziesmu svētku biļetes

Līdz 6. jūnijam Kuldīgas novada sociālajā dienestā (Dzirnavu ielā 9) var pieteikties tās daudz bērnu ģimenes, kurās ir vismaz pieci bērni un kuras vēlas apmeklēt Dziesmu un Deju svētkus.

Tie notiks no 5. līdz 8. jūlijam. Ģimenes var pretendēt: pirmkārt, ja dzīvesvieta deklarēta vai reģistrēta Latvijā; otrkārt, ja aprūpē ir vismaz pieci bērni vai vairāk, tostarp audžuģimenē vai aizbildnībā nodotie bērni un pilngadīgie, kuri nav sasnieguši 24 gadus, ja tie mācās vispārējā, profesionālajā skolā vai augstskolā. Bērnu skaitā netiek ņemti vērā tie, par kuriem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības. Sociālais dienests pieteikumus iesniegs Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā. Biļešu skaits ir ierobežots, tādēļ vispirms tās tiks tādām ģimenēm, kurās ir seši bērni un vairāk. Ja ir jautājumi, var zvanīt dienestam pa tālr. 63350600.

Anete Veinberga

Slimnīcas vadītāja amatam trešais konkurss

Pašvaldības uzņēmuma *Kuldīgas slimnīca* valdes locekļa amatam tiks izsludināts vēl viens konkurss. Šis ir jau trešais mēģinājums atrast piemērotus kandidātus.

Pieteikšanās ilgs līdz 19. jūnijam. Pirmajā reizē saņemti astoņi pieteikumi, seši atbilda kvalifikācijas prasībām, taču 2. kārtu neviens neizturēja. Atkārtotajā konkursā tika izraudzīta viena valdes locekle – Jeļena Mjasņikova, bet pēc Ministru kabineta noteikumiem valdē nepieciešami vismaz divi.

Direktoru meklē trim skolām

Kuldīgas novada pašvaldība no 11. jūnija līdz 2. jūlijam izsludinās konkursu uz direktora amatu trīs skolās.

Z.A.Meierovica Kables pamatskolas direktore Līga Bergmane un Vilgāles pamatskolas direktore Astrīda Štorha nolēmušas doties pelnītā atpūtā, bet Turlavā divus gadus šos pienākumus pildīja Kuldīgas Centra vidusskolas (KCV) direktore Brigita Freija. L.Bergmanes pedagoģiskā darba stāžs Kabilē ir 42 gadi, 19 aizvadīti direktores amatā. Savukārt A.Štorhas stāžs Vilgālē kā ķīmijas un bioloģijas skolotājai ir 41 gads, bet 36 gadus viņa mācību iestādī vadījusi.

Jaunos kandidātus izvērtēs konkursa komisija: pašvaldības izpilddirektore Ilze Dambīte-Dambergā, izglītības nodaļas vadītāja Santa Dubure, domes priekšsēdes vietnieks Viktors Gotfridsons, deputāte un KCV direktore B.Freija, deputātes Sigita Vaivade un Kristīna Rūtenberga.

Iveta Grīniņa

MEDIKI INFORMĒ

Zalkti nevajag ņemt rokās

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta (NMPD) Kurzemes reģionālā centra statistiķe Dārta Girgensone.

No 25. maija līdz 1. jūnijam Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā ātrā palīdzība devusies uz 71 izsaukumu. Uz slimnīcu aizvests 41 pacients, no tiem četri bērni. Deviņi vīrieši un piecas sievietes bijušas reibumā. Krimināltraumās Kuldīgā cietuši divi vīrieši, reibumā bijis viens.

Rudbāržos četrgadīgs zēns pagalmā gribējis paņemt rokās zalkti, un tas iekodis. Zēns nogādāts slimnīcā. 11 gadus vecs

puika, lēkājot pa malkas klučiem, paslīdējis, nokritis un guvis vaļēju apakšstilba brūci. 64 gadus veca sieviete alkohola reibumā kritusi un pārsitusi galvu. 88 gadus veca sieviete mājās zaudējusi līdzsvaru un nokritusi uz muguras. Ar iespējamu gūžas lūzumu viņa nogādāta slimnīcā. Laidos 51 gadu vecs vīrietis ar motociklu salauzis ciskas kaulu un guvis sasitumus sadursmē ar pretī braucošu auto.

Uzklausīja Iveta Grīniņa

NUMURA CITĀTS

„Veikalā paskatoties, cik maksā sviests, krējums un piens, un salīdzinot ar to, cik samaksā mums, saprotam, ka paliekam zaudētājos. Ja veikalos piena cena paaugstinās, tas nenozīmē, ka arī mums maksā vairāk,” saka Kurmāles zemnieks Andris Cīrulis.

Torņa atdzimšanai

„Nav nekā skaistāka par to, ka aiz sevis atstājam ne tikai lielveikalus, bet arī sakārtotus dievnamus,” tā 8. labdarības koncertā *Torņu sasaukšanās Vārmes baznīcā sacīja mācītājs Viesturs Pirro.*

„Dievs visu dara jaunu!” viņš teica. „Vārmes dievnams ir atdzimis, pateicoties jums, mīlie, jūsu ziedojumiem un pagasta pārvaldes atbalstam. Atjaunojot torņi Latvijā sasaucas.”

Todien izdevās savākt 820 eiro, pavisam šajos labdarības koncertos savākts 12 791 eiro, bet atjaunošanai vajag daudz vairāk. Saldus kalējs Kristaps Novads izgatavojis metāla krustu ar bumbu, kurā jau ievietots vēstījums nākamajām paaudzēm. Šo krustu visi pasākuma dalībnieki varēja apskatīt baznīcā. Domāts, ka šis kalējs varētu darināt arī torņa konstrukcijas.

Koncertā vairākkārt tika pieminēts baznīcas atjaunošanas

idejas autors – uzņēmējs Dainis Āboliņš, kurš nu jau aizsaulē, bet kura sapni par dievnamu turpina īstenot viņa sekotāji.

Šoreiz pasākumā piedalījās Vārmes skolēnu ansamblis un koris, Skrundas kultūras nama sievietes ansamblis *Romance* un Skrundas luterāņu draudzes ansamblis, Lieģu kultūras nama jauktais vokālais ansamblis *Tonuss*, Kuldīgas kultūras centra kamerkoris *Rāte*, Vārmes jauktais ansamblis *Atbalss*, grupas *Līvi* solists Jānis Buķelis jeb Buks un mūziķi no Paulu un Tarasovu ģimenes.

Koncerta organizētāja, draudzes ērģeliece un mūzikas skolotāja Inese Krūmiņa secina, ka pasākums izdevies ļoti sirsniņš un muzikāli augstvērtīgs. Vēl jo lielāks prieks tāpēc, ka katru gadu tiek meklēti jauni, ar pagastu un baznīcu saistīti mūziķi, lai skandējumu kuplinātu. Tā šogad piedalījās profesionāli mūziķi – Ta-

rasovu un Paulu ģimene no Rīgas. Čellistes Artas Tarasovas tēvs ir būvzinātnieks Pēteris Aumelis, kurš kopā ar D.Āboliņu sācis draudzes māju un baznīcu atjaunot no dru-

pām. Arī viņš klausījās koncertu.

Pēc tam dalībnieki un viesi pie baznīcas izveidoja Latvijas kontūru no degošām svečītēm un cienājās ar kūku.

Koncerta kulminācija bija Buka un visu dalībnieku dziedātā *Līvu* dziesma *Ozoli*, kuras vārdi sasauca ar šīgada lielākajiem svētkiem – Latvijas simtgadi.

Ko čaklākie darījuši ziemā?

Uz šo jautājumu atbild tradicionālā rokdarbu izstāde Vārmes bibliotēkā. Pavasarī tāda tiek rīkota jau 20. gadu.

„Ideja radās 90. gados, jo pagastā bija un ir daudz rokdarbnieču un amatnieku. Pirmajās izstādēs bija koka amatnieku, kalēju darbi, pat pašdarinātas ragavas un dārza mēbeles,” atceras idejas autore Rita Dravniece. Tagad dažādība vairs nav tik liela, tomēr tradīcija palikusī. Pirmās izstādes bijušas uz Lieldienām pagasta padomē, tagad – bibliotēkā. Kādreiz tām bijuši īpaši temati, piemēram, lakati vai dažādu tautu raksti, bet pēdējos gados tiek izlikti visi rokdarbi, ko Vārmes cilvēki gada laikā darinājuši. Vienmēr piedalās vairāk nekā 20 cilvēku, bet bijis arī pāri par 30.

ZVIEDRIEM PATĪK RAKSTAINI CIMDI

„Parasti šo pasākumu pieskaņojam laikam, kad pie mums brauc zviedru draugi. Viņiem patīk mūsu rakstainie cimdi, bet viņi iegādājas arī citus darbus,” stāsta Rita. Zviedri sākuši te braukt Atmodas laikā un viesojas katru gadu.

„Viņi brauc arī rudenī un pasūta, cik pāru cimdu gribēs. Tas ir mūsu pensionāru bizness,” saka rokdarbiece Biruta Jansone, kura ada cimdus un zeķes, bet kādreiz krustdūrienā izšuvusi spilvenus. Adīt sākusi pēc aiziešanas pensijā: „Es adu tā, kā man patīk, kā košāk.” R.Dravniece piebilst, ka tik sulīgu krāsu un interesantu salikumu kā Birutai neesot nevienai citai.

Pati Rita kādreiz adījusi, bet

Daļa no Vārmes rokdarbu izstādes dalībniecēm: Rita Dravniece, Inguna Strazdiņa, Judīte Sukure, Dace Krūmiņa.

tagad viņas aizraušanās ir no auduma strēmēlēm darināti krāsaini paklājiņi, kas labi der dāvanām. Viņai aizraujošākais šķiet tas, ka nekad nevar zināt, kur radošā doma aizvedīs un kāds būs rezultāts.

Biruta Altenburga ir profesionāle: „Gandrīz visu mūžu nodarbojos ar šūšanu – biju sieviešu virsapģērba drēbniece. Tagad lietoju mantu pilnas malas, un šūšana vairs nav vajadzīga.” Viņas darinātās ir segas un spilveni no auduma gabaliņiem. Par tiem pārējās rokdarbnieces saka – tie ir tik rūpīgi, skaisti un profesionāli! „Paskatieties, cik precīzi viss nošūts! Zeķi, ja nepatīk, ārdi ārā un adi par jaunu, bet te tā nevar!” saka B.Jansone. Pati šuvēja atklāj, ka arī viņai nākas ārdīt ārā un šūt no jauna. „Kad audumus izklāju, lielākā ņemšanās ir, kamēr toņi saskan: aukstie neder ar siltajiem. Audums tiek pirktis un izlūgts radiem, skapji patīrīti,” atklāj B.Aaltenburga.

GRIBAS, LAI SKAISTI

Dacei Krūmiņai izstādē ir adījumi: cimdi un zeķes. Viņa vienkāršu zeķi nemaz neprotot izadīt. „Māsas ģimene Īrijā katru gadu gaida jaunas, bet viņi saka: „Neadi tās savas cakainās – adi vienkāršas! Bet es tādas nespēju uzadīt. Mani tāds darbs vienkārši kaitina. Interesantāk ir ar rakstu. Ļoti patīk mežģīņraksts. Apsēžos pie rokdarba un par visu aizmirstu – sevišķi laba terapija, ja ir grūti.” Viņa ik pa laikam izmēģina ko jaunu, piemēram, dekupāžu vai pīšanu no savirpināta papīra: „Līdz izstādei darbi bieži vien nenonāk, jo kādam ļoti noder.”

Dacei piekrīt Judīte Sukure: „Kad ada rakstainus tautiskos cimdus, nedrīkst ne par ko citu domāt – jāskaita līdzi. Sevišķi, ja sarežģīts musturs ar vairāku krāsu dzījām uzreiz. Reizēm nolieku adīkli, aizeju kaut vai padzerties, atnāku – vai! Aizgājies šķībi! Tad ārdi ārā. Agrāk daudz adīju džemperus, tamborēju pledus, tagad lielākoties cimdus. Adīt man

Birutas Altenburgas lupatu segas kolēģes sauc par ļoti rūpīgi darinātām.

iemācīja vecmāte. Vispirms zeķi bez papēža – taisnu, tikai pēc tam iemācījos papēdi. Pēc tam nāca cimdi, arī pirkstaini.”

„Jā, es arī reizēm uzadu visu līdz galam un ārdi ārā, jo kaut kur ieraugu kļūdu,” piekrīt Inguna Strazdiņa, kura uz tikšanos atnākusi pašadītā mežģīņu kleitā. Pārējās rokdarbnieces viņu uzteicot atšķirt no mašīnādījuma. Viņa saka: „Mani iemācīja māsa, un pirmie darbi bija džemperī. Kad meita sāka iet skolā, viņai darbmācībā vajadzēja adīt zeķes un cimdus, tā es arī to apguvu. Man ir dažādi darbi – kā uznāk. Kad pilns skapis ar džemperiem un visu citu, tad adu cimdus un zeķes.”

TĀLU PASAULĒ

Katru gadu izstāde ataino kādu rokdarbu modes tendenci. Vienubrīd tās bijušas tapotas šalles, tad dekupāža, kas vēl aizvien

populāra, bijušas rotaslietas: auskari un piespraudes. „Kādreiz mums bija apgleznotas zīda šalles – skaistākas nekā Kuldīgā,” piebilst B.Jansone. Tagad modē adītas un šūtas rotaļlietas. Izstādē ir arī papīra darinājumi. „Labi, ka piepulcējas jaunas rokdarbnieces,” saka Judīte. Sievām netrūkst arī interesantu stāstu. Piemēram, B.Jansone meitai cimdus ieadījusi ugunskrustu. Norvēģijā tos vilkt nevar – uz viņu skatoties šķībi, jo ugunskrustu notur par kāšķrustu. Tāpat iznācis Judītei, kura ugunskrustu ieadījusi znata zeķēs un dabūjusi pārmetumus. Uz ārzemēm aizejojuši daudzi Vārmes rokdarbi, jo gandrīz visām bērni un mazbērni dzīvo tālu pasaulē. „Mani mazbērni izkaisīti pa visu Eiropu, un arī viņu draugiem vajag cimdus un zeķes. Tā uz izstādi gandrīz neko neiznāk atnest,” atzīst B.Jansone.

Iveta Grīniņa, Lāsmas Reimanes un Dinas Poriņas foto
Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Ar kora rūdījumu dzīvē

Kuldīgas mūzikas skolas korim *Cantus* šogad aprit jau pusgadsimts, un uz mēģinājumiem, gatavojoties jubilejas koncertam 16. jūnijā, atkal lūgtas kādreizējās dziedātājas. Aicinājumam atsaukušās arī Sanita Šulca (iepriekš Poikāne), Ilona Jostiņa (Kalniņa), Evita Raita (Zaķe), Liene Krūmiņa (Leite), Anita Poikāne un Renāte Gaile (Dzene) – visām ar kori saistīti lielākoties 80. gadi.

Tiesa, šīs paaudzes dziedātājas vēl nebija pazīstamas ar vārdu *Cantus* – tas kolektīvam dots 1994. gadā. Līdz tam, kā smeļ diriģente Maruta Rozīte, bija garš, lietošanai neērta *penteris* – Ernesta Vignera Kuldīgas bērnu mūzikas skolas koris.

DAŽĀDOS ARODOS

Sarunas dalībniecēm, satiekoties atkal mēģinājumā, īpaši interesanti bijis klausīties katras koristes stāstu par sevi, uzzināt, kādu ceļu izvēlējušās savulaik ar mūziku saistītās meitenes. (Ik pa laikam skanējušas arī dažas puīšu balsis, bet aicinājumam neviens nav atsaucies.) Arī šis *sektets* pārstāv dažādas nozares, bet visas uzsver – ikvienā arodā noder kora rūdījums. Viņu stāsti atklāj arī to, ka kora un mūzikas *bacilis* mēdz ģimenēs izplatīties: dziedājušas māsas, mātes un meitas, muzicē jaunā paaudze.

S.Šulca (korī 1981.–1986. g.) strādā par tehnoloģi Kuldīgas maizes ceptuvē, arī viņas jaunākā meita līdz 2013. gadam dziedājusi *Cantus*. I.Jostiņa (1983–1988) ir Ventspils Centra sākumskolas direktora vietniece, taču būtiski, ka skolai ir mūzikas novirziens. Jaunākais dēls mūzikas skolā apgūst mežraga spēli. E.Raita (1983–1988) smeļ, ka viņas dzīvē gan matemātika ņēmusi virsroku, jo Evita ir finanšu speciāliste privātuzņēmumā Liepājā. L.Krūmiņai (1983–1988) pirmā specialitāte ir mūzikas skolotāja, 20 gadu strādājusi ar bērniem, arī Oskara Kalpaka Rudbāržu pamatskolā, bet tagad ir Skrundas kultūras nama menedžere. Par ventspilnieci kļuvusi klīnikas *Zinta* zobārste A.Poikāne (1984–1992, korī dziedājusi vēl pēc mūzikas skolas). Vecākā meita Ventspils Valsts ģimnāzijas orķestrī spēlēja flautu, beigusi „Ilonas skolu”, jaunākā tur vēl mācās. Anita īpaši piesaka – Sanita ir viņas māsa.

R.Gaile (1983–1992) Tukumā ģimenes ārsta praksē strādā par māsu, bet mūzikas skolā un korī gūtais palīdz pašas bērnam tikt galā ar uzdevumiem mūzikā.

NOTIS PA GAISU, VIJOLE STŪRĪ

Viņas korī nonākušas „brīvpriāģi obligātā kārtā”, jo tolaik dziedājuši visi. Anita atgādina, ka mūzikas skolā palikuši izturīgākie – daudzi atbiruši, taču ikvienam uznāk lūzuma brīdis. Cita caur citu uzsver, ka tad svarīgs kā ģimenes atbalsts, tā varbūt mammas stingrāk pa-

Kuldīgas mūzikas skolā atkal kā sendienās: pie klavierēm diriģente Maruta Rozīte, bet balss vingrinājumiem gatava Sanita Šulca, Ilona Jostiņa, Evita Raita, Liene Krūmiņa un Anita Poikāne (Renāte Gaile vēl nebija atbraukusi).

Ļeņina 115. dzimšanas dienai veltīto 5. jaunatnes Dziesmu un deju svētku lietainajā gājienā arī kuldīdznieces: (priekšplānā no kreisās) Renāte Gaile, Anita Bagāta (toreiz Ziverte) un Līga Vēze (Viļuma). Līga un Anita dziedās arī kora jubilejā.

teiktais: „Tu iesi uz mūzikas skolu!” Liene apliecina, cik svarīga tad skolas pretimnākšana: viņai kritiska bijusi 6. klase, kad nav gribējies turpināt vijolspēli, bet tad: „Rozīte paņēma mani kora klasē, citādi diez vai es mūzikas skolu pabeigtu.”

Vai kādreiz negribējās no direktores un diriģentes Rozītes stingrā tvēriena bēgt? Atbildē skan sirsnīgi smieklis, un atmiņā atsauktas dažādas epizodes. Reiz, lai pamuktu no nepatikšanām, meitenes metušās bēgt – kāda ieskrējusi pie skolotājas Vairas Leites, cita vēl kur, bet atskanējusi Rozītes striktā balss: „Beidziet muļķoties! Mammas sēž kabinetā!” Uz direktores kabinetu viņas iet arī šoreiz, lai fotogrāfijā iemūžinātu kaut ko no sendienām:

„Klavieres vaļā, Rozīte sēž, mēs apkār!” Uz aicinājumu pasmaidīt tiek atgādināts: „Šajā kabinetā nesmaidīja!”

Savukārt Evita un Renāte par neierašanos uz mēģinājumu saņēmušas brāzienu ar diriģentes piebildi: „Nu, Zaķe! Dzene vismaz nosarkst, bet tu!” Tagad ar smaidu varot atcerēties arī dusmu izvirdumus, kad spārdītas klavieres, vijole lidojusi kaktā, mestas pa gaisu un plēstas notis, kas pēc tam, asarām birstot, ar līmlenti līmētas kopā. Ilonai atmiņā, kā Rozīte piezvanījusi mammai, ka meita tik drīz mājās neies – jāsēž un jāmacās, ka gājusi pie diriģentes uz mājām atdziedāt laikus neiemācīto. Bet arī šādas emocijas ir skola, ko vislabāk novērtē ar laiku.

STABILAS VĒRTĪBAS, KRĀSAINAS ATMIŅAS

Visas ir vienisprātis, ka koris būtiski ietekmējis raksturu, iemācījis daudz vērtīgu. Kuldīdznieki allaž dziedājuši no galvas, un katram tā ir atbildība arī visa kolektīva priekšā. Tā atbildības izjūta pamazām kļuvusi par stabilu vērtību. Bet Evita pārliecināta, ka tieši kora gadi iemācījuši pacietību, kad atsevišķas dziesmas vietas, „kas Rozītei nešķita gana labas, tika izdziedātas vairākas (ne divas vai trīs, bet n-tās) reizes, līdz skanējums bijis ja ne izcils, tad tuvu tam”. Šobrīd pacietība tiek likta lietā arī pavisam jaunā nodarbē – Evitai top Sakas tautas tērps, un viņa nolēmusi pati ar pērlītēm izšūt vainagu. Ja raksta motīvā pērlītes neieguļas gana skaisti, bez žēlastības tiek ārdīts ārā, šūts vēlreiz un vēlreiz...

Renātei koris ar visiem ārzemju braucieniem iemācījis izturību, un pārējās piebalso – kaut vai tikt galā ar čemodāniem (katra stiepa, kā varēja), izturēt milzīgās rindas uz robežas (90. gadu koristes labi atceras slavenos Lazdiņus, kā tos sauca latvieši). Izdarīt līdz galam – mācība, kas pavadījusi Anitu, jo nevarot taču arī zobārstes darbā atstāt ko pusdarītu. Koris iemācījis plānot laiku, un Liene saka – menedžeres darbā tas ir būtiski, turklāt darīt visu pārdomāti un secīgi.

Neaizmirstams ir koncertturnejās piedzīvotais, lielākoties bijušajās PSRS republikās. Ilonai joprojām spilgtā atmiņā Ašha-

badas tirgus, kaut kas neredzēts licies metro, jauna pieredze bijusi arī dzīvošana ģimenēs, iepazīstot citu kolorītu, pēc tam Kuldīgā uzņemot viesģimenes bērnus. Tā bijusi arī patstāvības skola, kad jāatbild par mantām, jāsatiekas ar svešiem cilvēkiem. Renāte atceras kokus, augļus, tuksnesi ar kameļiem.

ROBEŽLAIKU JAUNUMI

1989. gadā Kuldīgā dziedāts Ņujorkas latviešu korim. Anita atminas, ka iepazinusies ar koristi Elzu Vītiņu, un vēlāk bijis prieks saņemt vēstules no tālās Amerikas. Par godu šai sarakstei Anita jaunāko meitu nosaukusi par Elzu. Viņa atceras Atmodas laika skolēnu Dziesmu svētkus, kad Mežaparka estrādē bijuši arī ārzemju latvieši, filmējuši un fotografējuši. Koristes sarakstījušas ar ārzemju braucienos iegūtajiem draugiem. Arī tā ir viņu paaudzes bagātība, taču diriģente novērojusi, ka šajos laikos diemžēl tā nav modē.

Sarunbiedrenes atminas, kā repertuārā ienākušas Ziemassvētku dziesmas – vārdus jau toreiz neviens nezināja, viss bija jauns, jāmacās. Liene piesaka – robežšķirtne bija arī tērpos, jo līdz tam meitenēm bijušas sarkanas kleitas un baltas sagšas, tad nolemts koristes ieģērbt tautas tērpos. Cita caur citu atgādina par *kreļļu akciju* – gan pašas nesušas, gan avīzē bijis aicinājums nest korim krelles, jo vajadzēja pērlītes vainagiem.

IEGULDĪTAIS ATMAKSĀJAS

Aicinātas kaut ko novēlēt pašreizējām koristēm un tām, kuras vēl par tādām var kļūt, 80. gadu dziedātājas uzsver: „Ieguldītais darbs atmaksājas.” Viņas mudina izmantot Kuldīgā doto iespēju – der aizdomāties, cik vecākiem tas maksātu, piemēram, Rīgā un vai bērnu vispār kolektīvā paņemtu. „Nekad nedomā, ka nevari, ja neesi pamēģinājis!” vēl viens pārbaudīts ieteikums. Biezāk vajadzētu atcerēties, ka mūzika ietekmē intelektu, attīsta loģisko domāšanu (toreiz par tādām niansēm jau nerunāja), ka mēģinājumi trenē uzmanību un pacietību, ka koris ir arī savējo izjūta, pieredze iet sabiedrībā, pozitīvās emocijas, kad vārdus nevajag – pietiek ar diriģentes augšup pacelto ikšķi kā atziņas zīmi.

Mārīte Milzere
Koristu arhīva un
Lāsmas Reimanes foto

Taipus Ventas

Pārventā, aiz Kuldīgas vecā tilta nogriežoties pa kreisi, paralēli Ventai aizstiepjas atbilstoši nosauktā Krasta iela. Agrāk šī bijusi ļoti klusa vieta, bet pēdējos gados pa dienu esot manāms aizvien vairāk cilvēku. Pārsvarā tūristi, kuri dodas tālāk apskatīt smilšālas Riežupes dabas parkā. Ekskursantu autobusi, mašīnas un riteņbraucēji. Retāk manāms kāds makšķernieks, nūjotājs vai cits gājējs.

Ikdienā klusi, svētkos rosība

Krasta ielā 5 pirmās ciemiņu sagaidītājas ir kucītes Sise un Čiepa. Kā stāsta Edvīns Sproģis, kurš šeit dzīvo kopā ar mammu Dainu Riekstiņu, māsu Viku un vecāko brāli Modri, pret vieniem tās esot mīlīgas, bet citus bargi aprejo.

Māju ģimene iegādājusies pirms gadiem desmit, kad pārcēlusies no Rendas. „Šeit ir forši: klusi un mierīgi. Māja būvēta ļoti sen, daudz esam

remontējuši, bet darāmā vēl daudz,” stāsta Edvīns. Viņš mācoties Kandavā, tādēļ mājās ir tikai brīvdienās, bet mamma un brālis strādā Kuldīgā. Mazā māsa Vika mācās Kuldīgas 2. vidusskolā, līdz tai no rītiem nokļūst palīdz kaimiņiene, kura dzīvo ielas pretējā pusē. Ar autobusu, kam pietura netālu, nesakrītot laiks, lai paspētu uz skolu.

Lai arī māja tuvu Ventai, no sētas puses

„Ikdienā te ir klusi, bet, kad pilsētā lielāki svētki, mašīnas stāv no vecā tilta līdz pat mūsu mājas žogam,” stāsta Krasta ielā 5 dzīvojošais Edvīns Sproģis ar māsu Viku.

upei piekļūt nevarot. „Īpašums robežojas ar pilsētai piederošu teritoriju. Tur ir paliela bedre, jo agrāk bijusi publiskā tualete pie Pārventas estrādes,” stāsta Edvīns. „Agrāk ar puikām bieži gājām uz Ventmalu, kaimiņos dzīvoja daudzi mana vecuma bērni. Interesanti mums gāja. Bet māsai draudzeņu te nav, viņa vasaras pavada pārsvarā laukos Rendā.”

Tēva mājas

„Agrāk kaimiņus pazinu, bet tagad uzceltas jaunas mājas, vecajās ienākuši citi, un tos vairs tā nepazīstu. Vienīgi savu brālēnu, kurš dzīvo netālu,” stāsta Juris Linājs.

Vienā no senāk celtajām mājām Krasta ielā 7 dzīvo Juris Linājs ar sievu Irēnu.

Saimnieku sastopam gatavojam maltīti. Šīs ir viņa dzimtas mājas, kuras cēlis tēvs. Ģimene toreiz bijusi kupla – četri bērni, tādēļ mazajā mājiņā sadzīvošana diezgan šaura. Nekas daudz no senajiem laikiem neesot pārbūvēts, arī pilsētas ūdensvads, lai gan pieejams, dārdzības dēļ netiek ierīkots. Izteikt ar to, kas pagalmā akā. Juris kādreiz strādājis laukos pie saimniekiem, bet tagad, pensijā esot, darbojas dārzā, pļauj zāli palielajā teritorijā, ar riteni aizbrauc uz netālo mežu sēnēs un ogās. Ilgi prom

būt nevarot, jo sieva pārvietojas ratiņkrēslā un viņam jābūt tuvumā, lai palīdzētu. Krasta iela esot ļoti mainījusies. „Agrāk bija daudz varžu, pavasarī pilni grāvji ar kurkuļiem. Mēs, puīšēli, ar tiem spēlējamies, bet tagad kurkuļu nav un gandrīz nevienu vardi neredz. Tas tādēļ, ka uz ceļa kaisa sāli,” spriež Juris. „Nu jau gadus divdesmit iela ir asfaltēta, bet iepriekš bija šaurs ceļš, pavasaros un rudenos vienmēr ļoti dubļains. Mašīnas reizēm iegrīma, tad zem riteņiem lika dēļus, lai var no bedres izbraukt ārā. Pie pirmās mājas ceļš vienmēr uzrūga – laikam avots bija apakšā.”

Vārmē ceļ savu

„Man te patīk: klusi un mierīgi, pilsētas centrs – ļoti tuvu. Tomēr nopirkt šeit māju ir ļoti dārgi,” saka nama īrnieks Aivis Būdenieks.

Krasta ielā 16 Aivis Būdenieks, kurš strādā mežā, kopā ar draudzeni Līvu dzīvo otro gadu.

„Mājas saimnieki ir Rīgā, mēs šo vietu irējam,” stāsta Aivis. „Ideāla vieta: ļoti klusa, pāris soļu attālumā pilsēta. Pa dienu garām braukā mašīnas, bet vakarpusē pavissam mierīgi. Man patīk, ka pie mājas ir garāža, plaša sēta. Tomēr nopirkt šeit māju ir dārgi. Mēs ar draudzeni domājam pēc laika pārcelties uz Vārmi, kur maza māja tiek pārbūvēta par lielāku. Tas iznāk divreiz lētāk nekā iegādāties Pārventā.”

Patīk ziedi

Viss vienos ziedos – tā var teikt par māju Krasta ielā 18. Tajā dzīvo Ilze Prātiņa un dēls Elvis, kurš mācās tehnikumā Ventspilī.

Ilze strādā siltumnīcās Sermītē, vasarā Kuldīgas pārtikas tirgū pārdod gurķus un tomātus, ziemā – zivis. Māja ļoti sliktā stāvoklī iegādāta 1999. gadā. „Man nebija, kur dzīvot, bet gribēju palikt Kuldīgā, tādēļ nopirku tādu, kādu varēju atļauties,” stāsta Ilze. „Kad atnācu, te bija ļoti klusa vieta, vairums māju vēl nebija uzcelti. Tikai dārzi un pļavas – kā laukos. Arī tagad ir sajūta kā lauku viensētā, kad no rīta čivina putni un nevienu cilvēku apkārt nemana. Man patīk, ka visapkārt ir puķes, tādēļ daudz strādāju, lai šeit izskatītos skaisti. Vecākais dēls atbrauc ciemos un palīdz, jo arī viņam patīk. Jaunākajam ne visai gribas rosīties pa dārzu, bet viņš pasaka, ka ir jau skaisti. Pagājušajā rudenī sāku turēt vistas, tādēļ pavasarī pa dārzu draiskoju caļi, kad tiek ārā no nožogojuma.”

Ilze Prātiņa ziedu laivu noskatījusi Kolkā uz ielas un galdniekam tādu pasūtījusi arī pašas mājām. Nu ziedi tajā priecē saimnieci un garāmģājējus ik dienu.

Būvē atpūtniekiem

Torstens Ālers no Vācijas būvē divas brīvdienu mājas, ko izīrēt ceļotājiem.

Vienā būvlaukumā top divas jaunceltnes, kas plānotas kā brīvdienu mājas viesiem.

Īpašnieks Torstens Ālers no Vācijas stāsta, ka pēc pusotra mēneša būs gatavas: „Koka karkasa mājas būs siltinātas un izmantojamas arī ziemā. Katrā divas istabas un virtuve. Kokus tām atveda no Krievijas, jumtu un logus pasūtījām Polijā, bet dažus materiālus pirkām Latvijā, tāpēc top internacionāls projekts.” Bet grūti esot ierīkot elektrību: „Par pievilksanu līdz mājai jāmaksā 1900 eiro. Dārgi! Netālu no mūsu apbūves gabala māju bija sācis būvēt kaimiņš, viņš apsoltīja elektrības jautājumu nokārtot sev un arī mums, bet pārcēlās uz Beļģiju un celtniecību pārtrauca. Nu man jāskārtot no jauna, tādēļ tas tik ātri neies.”

Jolanta Hercenberga, Aivara Vētrāja foto

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Paši sev priekšnieki

„Visu laiku roka jātur uz pulsa – jebkurā brīdī kaut kas var atgadīties,” tā saka zemnieku saimniecības **Akmentiņi** īpašnieki Sandra un Andris Cīruļi.

CEĻĀ UZ BIOLOĢISKO SAIMNIECĪBU

Andris stāsta: „Saimniecība piedēdēja manai vecmammai, pēc tam krusttēvam, bet no 2009. gada te darbojos es. Gandrīz katram no ģimenes ir sava saimniecība. Pašlaik mums ir 32 ragulopi, no kuriem desmit ir slaucamas govīs, un vēl 32 vistas.” **Akmentiņi** ir ceļā uz bioloģisko statusu. „Pēc diviem mēnešiem to iegūsim. Bioloģiskajam pienam prasības ir divreiz lielākas, tāpēc pārejas periods ir divi gadi. Atceros, ka sākumā lopi bioloģisko barību neēda, bet ar laiku pierada.”

Sandra uzsver: „Mums uzmanība jāpievērš piena kvalitātei. To nedrīkst liet, kur pagadās, jāskatās, lai viss ir tīrs un kārtīgs. Kvalitātei jāaug. Lielākā traģēdija saimniecībā ir tad, kad *nobruk* baseins, kurā dzesējam pienu. Pagājušajā gadā tā notika – nācās pirkt citu.”

GAN ZAUDĒJUMI, GAN IEGUVUMI

Par piena cenu Andris teic: „Pašlaik tā ir laba. Cena atkarīga arī no daudzuma, un mums ir 25 centi par litru. 2015. gadā bija vien 14, 15 centu. Nododam *Tukuma pienam*, ar kuru sadarbojamies četrus gadus, un problēmu nav bijis. Veikalā paskatoties, cik maksā sviests, krējums, piens, un salīdzinot ar to, cik par to samaksā mums, saprotam, ka paliekam zaudētājos. Ja veikalos piena cena paaugstinās, tas nenozīmē,

ka arī mums maksā vairāk. Tā nenotiek.”

Piena produktus Cīruļu ģimene visbiežāk iegādājas veikalā. Saimnieks atzīst: „Krējumu, sviestu un biezpienu pērkam. Satiekot kādu pazīstamo, viņš par mums smejas: govīs mājās ir, bet pērkam krējumu. Tā tomēr liela ņemšanās. Bet ir labi, ja var iesmelt sev pienu. Radi arī priecīgi, ka var atbraukt pakaļ īstam lauku pienam. Pilsētnieki tādu grib.”

RAŽU NEVAR PROGNOZĒT

Andris turpina: „Apsaimniekojam 100 hektārus, lielākā daļa ir nomāta. Mums ir zeme Īvandē, Snēpelē, Kurmālē. Apkārt dzīvo čakli cilvēki, ir daudz saimniecību, tāpēc brīvu zemi nav viegli atrast. Ne vienmēr var prognozēt, vai ražas gads būs labs vai slikts. Kā ir, tā dzīvojam. Zemnieku darbu ietekmē laika apstākļi. Pavasarī šogad par sausu – mūsu pusē lietus vispār nav lijis. Visi to nevarētu izturēt. Tāpēc ir labi, ka ir govīs. Ja zāle būtu izaugusi, varētu jau pļaut, bet nav.”

Sandra stāsta, ka galā tiek paši: „Ja vajag, vīra vecāki un māsas nāk palīgā. Mums ir arī ļoti labi kaimiņi. Citi var padomāt, ka lauksaimniekiem ir viena vienīga rutīna, bet patiesībā neviena diena nav vienāda. Es nevaru iedomāties, ka vīrs varētu darīt ko citu – viņš mīl zemi. Redzu, kā viņš par to rūpējas, un man tas iepatīkas aizvien vairāk. Prieks, kā aug bērni, ka viņiem šeit ir,

Akmentiņu saimnieki Sandra un Andris Cīruļi ar dēliņu Emilu pie šogad iegādātā traktora.

No 32 lopiem desmit ir slaucamas govīs. Saimniekam vislabāk patīk Holšteina šķirnes melnraibās, jo tām esot vairāk piena nekā brūnajām.

kur skriet. Galvenais, lai dzīvē viss iet uz augšu. Domāju, ka nākotnē pāriesim tikai uz graudkopību un gaļas lopiem. Bet kas lai zina – varbūt pēc desmit gadiem šeit būs ferma.”

Pagājušajā gadā ar Lauku atbalsta dienesta palīdzību iegādāta pļaujmašīna. Andris ar projektu rakstīšanu neaizraujas, jo patīkot nopelnīt pašam. Šogad nopirkts

traktors, jo raža atkarīga ne tikai no laika apstākļiem, bet arī no tehnikas.

DZIESMU SVĒTKI KĀ IZAICINĀJUMS

Sandra: „Lopkopībā visgrūtākais ir tas, ka pie lopiem esi kā piesiets. Nevaram aizbraukt uz ilgāku laiku, jo jābūt saimniecībā. Graudu laikā visa diena pait

skriešanā. Agri ceļamies un vēlu ejam gulēt, toties paši sev priekšnieki un arī strādnieki. Pagaidām ir brīvais, bet tūlīt sāksies siena laiks. Mums ir, ko darīt, visu cauru gadu.” Andris smejas: „Mūsu sapnis ir kādreiz aizbraukt ekskursijā uz ārzemēm.”

Andrim patīk brīvā laikā makšķerēt, bet Sandrai prieks par jebkuru brīdi, kad var nedarīt neko un vienkārši atpūsties. Abi dejo Kurmāles pagasta vidējās paaudzes deju kolektīvā *Rīva*. „Mūsu lielākais izaicinājums būs Dziesmu un deju svētki. Palīgi solās darbus pārņemt, bet tās tomēr ir astoņas dienas – redzēs, kā būs,” spriež Sandra.

Abi audzina trīs bērnus: Rebeķu, Esteri un Emilu. Meitas mācās, bet mazais Emīls dzīvojas pa mājām. „Mums aug paaudze, kas, iespējams, varētu saimniecību pārņemt. Emīls jau tagad tētim sež blakus traktorā. Andris gandrīz visu sezonu pavada pie stūres, tāpēc bērni ir lieli palīgi gan mājās, gan dārza darbos,” priecājas mamma.

Ģimenes dienā Vilgāles pamatskolā paši mazākie kopā ar vecākiem un audzinātājiem gāja rotaļās, spēlēja spēles.

Diena kopā ar bērniem

„Ikdiennā ne vienmēr varam atrast laiku sev un tuvākajiem,” tā Ģimenes dienas Vilgāles pamatskolā teica pasākuma vadītāja Linda Legeza un priecājas, ka šogad tas bija kupli apmeklēts.

Ģimenes diena skolā rīkota arī agrāk. L. Legeza skaidro: „Aicinām vecākus, māsas, brāļus, māsiņas, brāļēnus un bijušos skolēnus. Katru gadu veidojam radošās stacijas – katrs skolotājs nāk ar savu ideju. Šogad ir 12 stacijas: ātrlasīšanas sacensības, šautriņu mešana, gleznošana un daudz kas cits. Atsaucība atkarīga no laika apstākļiem – tā kā šī ir lauku skola, daudzi vecāki dara lauku darbus, un tas ir visbiežākais iemesls, kāpēc viņi neierodas. Šogad gan viss kārtībā – esam ļoti kuplā skaitā. Ieradušies arī Snēpeles bērnudārza bērni ar vecākiem.”

Skolnieces Danielas mamma Dace Gulbe vērtē: „Šāds pasākums ir ļoti labs, tādi

mums vajadzīgi. Steidzīgajā laikā ir maz laika, ko atvēlēt bērniem. Var redzēt, ka bērni grib, lai vecāki piedalās.”

Bērnudārzniece Aleksa mamma Rita Jansone atbraukusi no Snēpeles: „Esmu šeit pirmo reizi. Labāk būtu, ja notiktu brīvdienā, lai var atbraukt abi vecāki, bet kopumā ir interesanti.” Sindijas Štrāles tētis Guntars atzīst: „Nācās izrauties no darba, bet neko darīt. Bērnam prieks, un arī laiks labs.” Arī Sindija ļoti priecājas, ka tētis varēja atnākt. Skolnieka Harija mamma Lelde Lisovska saka: „Esmu te otro gadu, stacijas ir interesantas. Noteikti šādus pasākumus vajadzētu vairāk, jo ikdienā neiznāk satikt citus vecākus un skolotājus.”

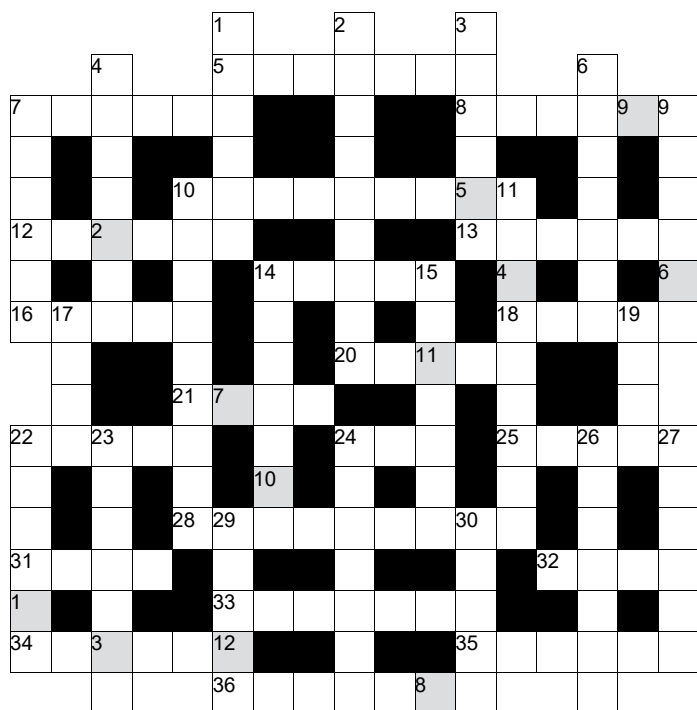
Lāsma Reimane

Andras Alītes un autores foto

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Agita Leontjeva.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Risinājumu gaidām līdz 6. jūnijam.

Horizontāli: 5. Japāņu grafiķis, gleznotājs (1753 vai 1754–1806). 7. Veidojums, konstrukcija, kas paredzēta apskatei domātu priekšmetu novietošanai. 8. Skatuves mākslas darbs, kura saturs izteikts muzikāli horeogrāfiskos tēlos. 10. Spāņu dzejnieks (1910–1942). 12. Pilsēta Francijā Marnas departamentā. 13. Pilsēta Ungārijas D. 14. Sporta būve ar noslēgtu ovālu celiņu un slīpu pamatu. 16. Jūrmalas pilsētas daļa. 18. Latviešu rakstniece-prozaikve (1930–2002). 20. Elementārdaļiņu kustības daudzuma moments, kas tām piemīt neatkarīgi no to kustības. 21. Viss, kas eksistē, bet nav cilvēka radīts. 22. Latviešu rakstniece (1905–1981). 24. Darba rati ar piestiprinātām augstām, slīpām malām. 25. Brauciens ar transportlīdzekli no maršruta viena galapunkta līdz otram. 28. Cilvēks, kas sistemātiski nodarbojas ar sportu. 31. Vairāku turku un mongoļu cilšu apvienība, ko vadīja hans. 32. Mežģiņu vai smalka auduma krokojums, ko izmanto tērpa rotāšanai tā krūšu daļā vai pie kakla izgriezuma. 33. Lūpziežu dzimtas augš, no kura ziediem iegūst eļļu. 34. Ierīce, kuras virsma atstaro, absorbē vai pārveido starojumu. 35. Vada apakšvienība. 36. Cilvēks, kas vada alus gatavošanas tehnoloģisko procesu.

Vertikāli: 1. Pie griestiem piekarama apgaismošanas ierīce, kas sastāv no vairākiem spuldžu vai sveču turētājiem. 2. Cilvēks, kas nodarbojas ar kādu amatu. 3. Marsa pavadoņi. 4. Ziemeļamerikas indiāņu mitoloģijā – dēmons cilvēkēdājs. 6. Jauniete. 7. Latviešu aktieris (1914–2009). 9. Upe Dagestānā. 10. Universāls sporta rīks, kas rada papildslodzi vingrojumu izpildē. 11. Mācību gada puse. 14. Jūras ūdeņu sanesta smilts strēle, kas saista bijušo salu pie krasa, pārvēršot šo salu pussalā. 15. Mazas vai vidējas tonnāžas jūras zvejas kuģis zvejošanai ar riņķa vadu. 17. Metāla šķērslīnis uz dažu stīginstrumentu grifa. 19. Redzes priekšstats, redzes iztēles tēls, ko parasti izraisa negatīvi sagrozīta īstenības uztvere un kas iedvēš bailes. 22. Jupitera pavadoņi. 23. Latviešu teātra režisors, aktieris, skatuves mākslas pedagogs (1921–2012). 24. Pilsēta Čehijā, Morāvijas-Silēzijas apgabala administratīvais centrs. 26. Divpusēja izdalītājpieturzīme. 27. Pilsēta Dienvidkorejas ZR, provinces administratīvais centrs. 29. Nespodra, pelēcīga. 30. Indīga bezkrāsaina gāze bez smakas, kurināmā nepilnīgas sadegšanas produkts.

Pareizā atbilde: **MERKANTILISMS** (ekonomiska mācība un politika 16.–17. gs., kuras pamatā bija nostādne, ka valstij jāiejaucas saimnieciskajā dzīvē, lai panāktu iespējami lielāku naudas (zelta un sudraba) uzkrājumu, eksporta pārsvaru pār importu u.tml.).

Atbildes. **Horizontāli:** 3. Vivaldi. 9. Vilde. 10. Kreve. 11. Abažūrs. 12. Erato. 14. Svīta. 15. Arasa. 17. Asīte. 22. Ievas. 23. Valis. 25. Mamba. 26. Asas. 27. Skūt. 28. Asks. 29. Zona. 30. Bēda. 32. Alki. 34. Norma. 35. Efels. 36. Rotēt. 38. Flora. 40. Akots. 44. Svīre. 46. Skopi. 47. Vitālas. 48. Stats. 49. Šņākt. 50. Gebelss. **Vertikāli:** 1. Mitra. 2. Adata. 4. Irbes. 5. Anžū. 6. Dārts. 7. Breve. 8. Kvota. 13. Orisa. 14. Stumt. 16. Alas. 17. Asis. 18. Dizains. 19. Kvēkeri. 20. Imports. 21. Damasts. 23. Varde. 24. Skals. 30. Balle. 31. Afta. 32. Alba. 33. Irīts. 37. Avots. 38. Frotē. 39. Reize. 41. Krams. 42. Skaņa. 43. Spika. 45. Vāne.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Inšberga, Ojārs Silkans, Skrundas pasta nodaļas kolektīvs. Atzinējumu, izgriezto no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuli kastītē.

MANS MĀJDZĪVNIKS

Suns ar raksturu

„Gribējām tieši amerikāņu pitbulterjeru,” saka pusgadu vecā Gorgona saimnieki, kuldīdznieki Marija Štrāle un Juris Osis. Viņi stāsta par suņa īpašībām.

SAIMNIEKU SARGĀ

Amerikāņu pitbulterjers ir vidēja izmēra, spēcīgas miesasbūves, īsspalvainš suns ar attīstītu muskulatūru. Šī ir ļoti spēcīga, atlētiska šķirne.

Marijai un Jurim saistība ar suņiem bijusi visu dzīvi. „Opim ir divi suņi, bet man gribējās pašam savu,” stāsta Juris. „Cītīgi meklēju internetā, atradu un braucu pakaļ uz Rīgu. Izvēlējamies tāpēc, ka tam ir īsa spalva, mums patīk pēc izskata un rakstura īpašībām.” Šīs šķirnes suņi esot nopietni: „Viņš ļoti sargā saimnieku, kā arī labi pakļaujas dresūrai.

Biju pat pārsteigts, ka suns ir tik klausīgs. Diezgan ātri iemācījās dažādas komandas, kā sēdēt, dot ķepu, gulēt. Bet tas nav no ļoti draudzīgajiem, jo ir cīņas suns: ja kaut kas nepatīk, spalva gaisā!”

Marija piebilst: „Internetā meklējām, ko tieši šie suņi ēd. Mēs dodam vistas buljonu ar grūbām. Lai dresētu, jādod arī gardumi. Taču pārbarot nedrīkst – viņam ir liela apetīte, bet mazs kuņģis.”

JĀVED UZ SUŅU SKOLU

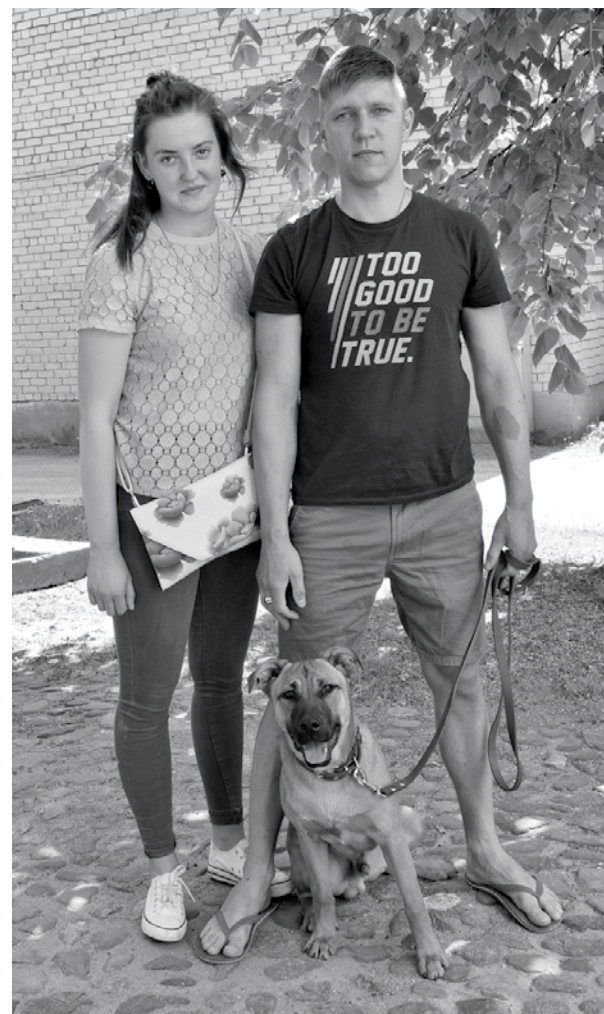
Pitbulterjera saimniekiem pašiem jābūt enerģiskiem, jo suns prasa lielu uzmanību un noteikti nav piemērots dzīvoklim. „Mums ir liela sēta, tāpēc sunim ir ļoti apstākļi, un varam arī kaut kur aizbraukt. Bet ikdiena mainījies, jo jāvelta laiks, jāiet pastaigās,” atzīst Juris. Marija turpina: „Mums patīk pastaigāties pa mežu. Arī pie mājām ir liela vieta, kur skriet, un tas ir ļoti svarīgi, jo suns ir enerģisks. Neatstājam to novārtā, citādi darītu palaidnības – noteikti kaut ko būtu sagrauzis. Pa dienu suns laiku pavada laukā, bet pa nakti gan ir ieradums ielaist istabā, jo, kad paņēmām, bija ziema. Mājās nekādas palaidnības nav izdarījis.”

Juris uzsver: „Noteikti jāved uz suņu skolu. Pagaidām neesam bijuši, bet drīz vēdīsim. Sunim piemīt īpašība nepakļauties, būt spītīgam. Var novērot, ka tas grib būt pārāks par cilvēku, bet nedrīkst pieļaut, ka tas kļūtu nepaklausīgs.”

Ar citiem suņiem Gorgonam tīri ļoti patīk

Amerikāņu pitbulterjera saimnieki iesaka:

- pirms tam izvērtēt visus apstākļus,
- atvēlēt sunim laiku, lai nedara blēņas,
- pašiem būt enerģiskiem,
- vest uz suņu skolu, lai tas nekļūst pārāks par cilvēku.

Kuldīdznieki Marija Štrāle un Juris Osis cītīgi meklējuši internetā, līdz atraduši savu mīluli – amerikāņu pitbulterjeru Gorgonu.

Amerikāņu pitbulterjers ir vidēja auguma, spēcīgs suns ar īsu spalvu.

izskrieties, un draugs tam ir kaķis. „Kad kučēnu paņēmām, tam nācās padzīvot kopā ar mammas kaķi, tāpēc sadraudzējušies,” smeļ Juris. Gorgons esot ļoti draudzīgs arī ar bērniem.

Marija atceras: „Interesanti, ka iepriekšējais saimnieks mums līdzī iedeva divas suņa rotaļlietas, un tās vēl aizvien ir vismīļākās. Priecē tas, ka viņš vēl aizvien par sunīti interesējas, un mēs ik pa laikam nosūtām fotogrāfijas.” Saimnieki atklāj, ka suns ir bez papīriem, bet ar papīriem šie suņi ir diezgan dārgi – ap 400, 500 eiro.

Lāsmas Reimanes teksts un foto

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Kurš no mums lidos?

Tā sauc mūsu novadniece Andras Manfeldes grāmatu, kura pieejama viņas dzimtajā Kuldīgās bibliotēkā.

Grāmata domāta vidējā skolas bērniem. Karostas nomalē pie jūras dzīvo trīs bērni: Fēliksa, Dodo un Ķī. Kādā pavasara rītā pēc biezas miglas viņu skaistākās ēkas – katedrāles – vairs nav. Bērni dodas to meklēt un atrod trīs brīnumstikliņus, caur kuriem var redzēt ļoti dīvainas lietas. Ceļā viņiem jāstāp gan skumjā princese, gan dusmu dāma, jābrīnās par tukšrosības kundzīti un jābēg no spēļu spokiem.

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

Livijas Veras atmiņas

AIZMELDĀS LĪDZ EMBŪTEI

„Ak, vai, kā es pirmoreiz te ierados! Gandrīz līdz Embūtei aizmaldījies,” viņa atceras. „Es taču nezinaju, ka te nav nekādas satiksmes. Skrundā man parādīja virzienu, kur atrodas Nīkrāce. Ieteica aiziet līdz pienotavai, varbūt tur būs kāda mašīna. Taču tajā dienā piena vedēji no Nīkrāces nebrauca. Bet kaut kā taču turp jātiek, un es kājām nācu šurp. Eju, eju – nekādas dzīvības, neviena mašīna nebrauc. Beidzot viena parādījās. Šoferis pieturēja, es iekāpu, un nu mēs braucām, kā man šķita, uz to pusi, kur vajadzētu būt Nīkrācei. Braucam tik un braucam. Domāju: nevar būt, ka tik ilgi nieka 16 kilometri jābrauc. Kad jautāju, izrādījās, ka esam jau garām un gandrīz pie

Embūtes. Kāpu ārā un gāju kājām atpakaļ. Eju, eju, ceļš smuks kā pātaga, bet te pēkšņi atdurās grants kaudzē. Un visapkārt nevienas mājas, nevienas dzīvas dvēseles. Atkal gāju atpakaļ, līdz beidzot satiku kādu vīru plaujam zālī. Viņš man parādīja ceļu līdz ciema padomei. No tās mani veda rādīt ambulanci Vormsātes pilī, kur būs jāstrādā un jādzīvo. Jā, nu pēc diez cik lepnas pils jau tā vairs neizskatījās. Bet, lai ir, kā būdams. Man vienīgi nepatika tās čikstošās kāpnes. Domāju, kā gan cilvēki pa tām var pastaigāt.”

ROMANTISKS LAIKS

Vormsātu pilī feldšerei ierādīts kabinets un dzīvojamā istabiņa. Pirmās naktis esot uz galda gulējusi, jo citu mēbeļu nav bijis. Arī aldziņa necila – ap 50 rubļiem, bet par tiem jāiegādā visa iedzīve jaunajai vietai un kārtīgs ziemas mētelis. Taču pirmos gadus

Nīkrācē viņa raksturo kā romantisku laiku.

Divus gadus pirms jaunās feldšeres ierašanās bija nodibināta padomju saimniecība jeb sovhozs, kā to tolaik dēvēja. Lai gan pagājuši 15 gadi, Otrā pasaules kara sekas te vēl bija stipri jūtamās: lauki noplicināti, mīnu un cilvēku kaulu pilni, mājas sagrautas. Nežēlīgu robu izsūtīti arī komunistiskais terors, kad ap pussimt nīkrācnieku tika izvesti uz Krievijas Tālo Austrumu novadiem, no kuriem tie atgriezās tikai 50. gadu vidū vai arī nemaz.

JĀIET KĀJĀM

„Grūti bija saimniecībai atkopties,” atceras feldšere. „Varbūt kādas divas vecas mašīnas sovhozā bija, bet kas tad mani ar tām vizinās? Jāiztiek ar kājām. Labi, ka bija tā sauktās profilaktiskās ceturtdienas. Jau no rīta agri cēlos un kājām no Vormsātu pils

līdz pat Nīgrandes robežai apstaigāju visas Dzeldas un Nīkrāces ģimenes, kurās bija mazāki bērni. Turklāt ceļi nemaz nebija izbraucami pat tad, ja būtu transports.

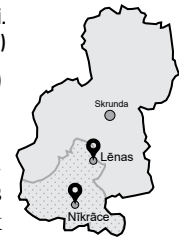
Sākums ļoti grūts, bet tad jau es vēl jauna biju – nostaigāju desmitiem kilometru, un nekādas vainas. Vēlāk ciema priekšniecība man iedeva zirgu. Ziemās pa kalniem un lejām ar kamanām rikšoju. Nīkrāce ir diezgan reljefa, un kādreiz ziemas bija ļoti sniegotas. Vienreiz kamanas apgāzās, un zirgs aizskrēja ar visām manām ampulām un špicēm. Bet labi ļaudis pazina un noturēja. 60. gados ar vīru nopirkām motociklu. Tad braukāju ar to. Sākumā bez tiesībām, un par to izpelnījies tikt uz *ciema dēļa*. Vai gan kādu interesēja tas, ka braucu pie slimiem cilvēkiem?

70. gadu beigās saimniecība

sāka uzplaukt. Tad parādījās arvien vairāk mašīnu un darbinieku.”

NO ŠŪPUĻA LĪDZ KAPAM

Par spīti grūtībām senāk Nīkrācē cilvēki slimojuši maz. Livijas 30 gadu ilajā darba mūžā vēzis konstatēts tikai trim pacientiem un diviem izārstēts. Ciema feldšerei tolaik bija jādara viss. „No šūpuļa līdz kapam,” viņa saka. „Ir dzemdības jāpieņem, ir miršanas fakts jākonstatē. Trīs stundas dienā feldšerpunktā pieņemšana, pēc tam devos vizītēs. Staigāju pa mājām, bērnus potēdama gandrīz vai antisemitāros apstākļos, jo daudzas māmiņas nevarēja viņus pie manis atvest. Bija ģimenes, kas dzīvoja vēl bunkuros. Bet nekas traģisks negadījās.”

Dzintra Liekmane (Grāmatas fragmenti. Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)

(Turpmāk vēl.)

PIRMS 20 GADIEM UN TAGAD

Patīkamas atmiņas par Skrundu

1998. gada maijā Mātes dienas intervijā *Kurzemnieks* sarunājās ar Rubinu ģimeni no Skrundas. Tolaik trīs bērnu mamma Judīte strādāja vidusskolā, bet tētis Evalds – uzņēmumā *Lattelekom*.

„Mana lielākā dāvana ir ģimene,” tā pirms 20 gadiem teica skrundeniece Judīte Rubina, un tagad viņa sacītu to pašu.

Nākamajā gadā ģimene pārcēlusies uz Iecavu. Tagad Judīte ir Āgenskalna sākumskolas direktora vietniece.

„Skrundā mums palikuši mīļi draugi, pie kuriem reizi pa reizei paciemojamies. Tā ir manu bērnu bērnības zeme, tāpēc jo īpaša, bet es noteikti nevarētu ilgi dzīvot un strādāt tik mazā pilsētiņā. Esam priecīgi, ka beidzot esam Rīgā – Latvijas centrā. Mēs ar Evaldu jau pēc studijām gribējām tur palikt, bet toreiz speciālistu sadalē viņš tika norīkots uz Kuldīgu. Kuldīga–Skrunda–Iecava–Rīga. Paši smejamies, ka esam klaidoņi, bet labi, ka abi protam nolikt malā padarīto un atkal doties tālāk,” saka Judīte.

BĒRNU INTERESES NOJAUTA

„No Skrundas 1999. gadā devāmies uz Iecavu – tuvāk Rīgai, jo vīrs sāka tur strādāt. Bērni sāka mācīties Iecavas vidusskolā: Artūrs – 1., Elīna – 4., Enija – 7. klasē. Es strādāju Iecavas vidusskolā par ekonomikas un fizikas skolotāju. Pēc gada Iecavas internātpamatskolā kļuva

„Ģimenes mīlestības lokā ir trīs bērni, viņu otrās pusītes un divi mazbērni,” saka Judīte. Šis Rubinu saimes foto tapis nesen. 1. rindā meita Elīna ar dēliņu Jēkabu, mamma Judīte, dēls Artūrs, 2. rindā – meita Enija, tētis Evalds, znots Mārtiņš ar dēliņu Pēteri un Artūra draudzene Agnese.

par direktori, nostrādāju 12 gadus. Kad bērni jau bija augstskolās un darbā Rīgā, arī es nolēmu mainīt darbu un pārcelties. Vīrs joprojām strādā sakaru nozarē, tikai *Latvijas Mobilajā telefonā*.

Enija – kā jau paredzējam pirms 20 gadiem – izvēlējusies humanitārās zinības: ir vēsturniece, grāmatas autore, strādā Latvijas Valsts arhīvā. Viņa studē doktorantūrā Latvijas Universitātē. Elīna ir inženiere-ķīmiķe. To arī varējām toreiz nojaust. Viņa beigusi Rīgas Tehnisko universitāti. Artūrs ir jurists, beidzis Latvijas Universitāti. Pirms 20 gadiem vēl nevarējām noteikt, kas viņu interesē, jo bija tikai pieci gadi. Lēmumu studēt juristos pieņēma pēdējā brīdī, beidzot 12. klasi. Visi trīs strādā Latvijā, ir izvēlējušies pareizo profesiju, jo strādā aizrautīgi.

Elīna ir precējusies un ar dzīvesbiedru Mārtiņu dāvājuši mums divus mazbērnus: trīsgadīgo Jēkabu un trīs mēnešus veco Pēteri. Dēls Artūrs daudzus gadus ir kopā ar Agnesi, kura jau sen ir mūsu ģimenes mīlestības lokā.”

DIEVA TUVUMĀ

„Visus 20 gadus esmu palikusi Dieva tuvumā. Svētdienas skolā Iecavā pastrādāju tikai gadu, bet, sākot darbu kā direktore, vairs nevarēju vēltīt tam laiku. Internātskolā izveidojām kapelu, tika sarūpēti kristīgi pasākumi bērniem un kolēģiem, sadarbojāmies ar dažādu konfesiju mācītājiem. Pašreiz esmu Rīgas Vecās Ģertrūdes draudzē un varu sevi vēltīt atsevišķām kalpošanām. Arī Elīna un Mārtiņš ir kristieši, kalpo draudzē.

Ir piepildījies mana lūgšana, lai arī bērnu sirdis atveras ticībai un mīlestībai. Enija un Artūrs gan nav konkrētā draudzē un savu ticību vēl nav apliecinājuši ar iesvētībām, bet ceļš ir priekšā, un tik mīlošas sirdis noteikti nav šķirtas no Dieva.

Ar Evaldu šogad sagaidījām 32. laulības gadadienu. Vēl neesam nonākuši līdz nopietniem konfliktiem. Bet es katru dienu mācos būt laba sieva. Ja gribam dzīvēt ko pilnveidot, varam to darīt tikai ar sevi.”

Iveta Grīniņa, Judītes Rubinas arhīva foto

KULDĪGAS AVĪZĒS

Kuldīgas Vēstnesis pirms 90 gadiem

Turlava

Kas gan nepazīst tā saucamo bijušo Vilgāles krogu. Kas gan tur nav vasaras tveicē noskalojis ceļā sarītos putekļus ar saldu pienu un atšildījis pie karstas tējas glāzes. Un tāpat kā katrs labs cilvēks ilgi nedzīvo, tā arī šis krogs – nodega. Tagad te ierīkota Turlavas piensaimnieku sabiedrības tvaika koppienotava. Iekāpēt gaišā, izbalsinātā darbnīcā, mani sagaida krodznieka vietā modernieks ar baltu priekšautu. Turlavnieku moderniecība atrodas labvēlīgā vietā, un viņai ir piešķirts lielāks zemes fonds, par ko rentnieki līdz ar veikala tiesībām maksā sabiedrībai ap Ls 1000 līdz 1500 gadā.

Jaunais Kurzemnieks pirms 80 gadiem

Kabilē un Vārmē

Skolu izlaiduma aktos piedalījās Kuldīgas apriņķa priekšnieks J.Kalve. Zigfrida Meierovica skolu Kabilē šogad beidza 12 absolventi, Vārmes sešu klašu pamatskolu – desmit. Abās vietās svinīgajos aktos bija pulcējies prāvs dalībnieku skaits, telpas bija dekorētas zaļumiem un ziediem, skolēni uzstājās ar labi sagatavotiem deklamāciju un dziesmu priekšnesumiem, pie kam Vārmē spēlēja arī mazpulka pūtēju orķestris. Vārmē apriņķa priekšnieku sagaidīja mazpulka špaleras.

Padomju Kuldīga pirms 70 gadiem

Ceļu labošanas mēnesis

Prašība pēc labiem ceļiem nāk no visas sabiedrības, no katra padomju valsts pilsoņa, tad mūsu republikas valdība no 25. maija līdz 25. jūnijam izsludinājusi ceļu labošanas mēnesi. Plāns jāsadala starp atsevišķām saimniecībām ciemos ar tādu aprēķinu, lai katra saimniecība izlabotu savu iedalīto ceļa gabalu. Jauzved uz ierādītajiem ceļiem gabalim daži desmiti kubikmetru grants, jāiztīra grāvji un jāpielīdzina nelīdzenās vietas. Ja visi iedzīvotāji atsauksies šim vadības lēmumam, darbus būs iespējams pabeigt pusmēneša laikā.

Jābrauc pa velojoslu vai veloceliņu, bet, ja tādu nav, tad pa brauktuvi vai ietvi, bet netraucējot un neapdraudot gājējus.

Divritenis – ātrs, ērts, dabai draudzīgs

Laika apstākļi mūs lutina, tādēļ uz ielām manāms aizvien vairāk riteņbraucēju. Lai braukt būtu ērti, droši un patīkami, svarīgi iegādāties labu velosipēdu, parūpēties, lai tas vienmēr ir labā tehniskā stāvoklī, un ievērot satiksmes noteikumus.

Par braucamo jārūpējas

Mehāniķis Normands Treilons apskata, kas noticis kuldīdznieka Atvara Dzelmē divritenim.

Katras sezonas sākumā riteņim vajadzīga apkope.

„Ķēde jāsasmērē ar minerāl-eļļu, kas nopērkama degvielas uzpildes stacijās, un jāpieaugulē bremzes, lai ir droši braukt,” atgādina Kuldīgas novada sporta skolas velosipēdu mehāniķis Normands Treilons. „Ķēdi var smērēt kaut ar zobu birstīti, pēc tam ar lupatiņu jānoslauka. Ja brauc pa zemes ceļiem, šāda eļļošana sezonā vajadzīga vairākkārt. Jāpārbauda, vai bremžu kluči neskaras pie riepām, jo, kad tie padilst, tad noliecas tuvāk riepai. Tad

jāpieaugulē, lai to nebojā. Tāpat jāpaskatās, vai riepa nemet astoņnieku. Ja tā ir, tad tā skarsies pie bremžu kluča un traucēs braukt.

Protams, jāpiepumpē riepās un vienmēr jāuzmana, lai tās ir pietiekami cietas. Parasti riteņa riepā jābūt 3,5 atmosfērām, bet sacensībās mežā pa saknēm brauc ar mīkstākām – ar divām atmosfērām, lai labāka amortizācija. Ja riepās pārāk mīkstas, kameru var viegli pārsist pušu.” Ja pašam nav prasmes velosipēdu apkopt, tad jāreķinās, ka meistaram jāmaksā ap desmit eiro.

Virdžīnija Laita un Hennings Džekels-Laits no Vācijas Kuldīgas aktīvās atpūtas centrā divriteņus iznomājuši uz diennakti, lai ātrāk var apskatīt pilsētu un tās apkārtni.

Būs arī velogids

Ja sava divriteņa nav un to vajag izmantot tikai reizi vai divas sezonā, tad izdevīgi ir nomāt, nevis pirkt. Kuldīgas aktīvās atpūtas centrā par laiku līdz trim stundām jāmaksā četri eiro, par diennakti – septiņi eiro.

Kā stāsta centra vadītāja Jana Bergmane, parasti šo pakalpojumu izmanto ārzemju tūristi, Latvijas darba kolektīvi vai skolēnu

grupas. „Pirmie no Nīderlandes atvestie riteņi tiek izmantoti jau 12 gadus, otrs vedums bija pirms sešiem gadiem. Inventārs nolietojas un tiek pārskatīts. Varam piedāvāt 60–70 velosipēdu. Tas ir pietiekami, lai pieprasījumu apmierinātu. Daži ir sporta riteņi, bet vairums ir t.s. parka – bez ātrumiem. Ļoti vienkārši un ērti. Iecienītākais maršruts ir līdz smil-

šalām, jo tur neiet sabiedriskais transports, bet tūristi vēlas nokļūt. Bieži tos ņem, lai aizbrauktu līdz Ēdoles pilij vai pabraukātu pa Kuldīgu. Visbiežāk velosipēds tiek nomāts uz vienu diennakti. Mēs sadarbojamies ar naktsmītņiem: divriteni var atstāt tur, un mēs to savācam.” Šovasar centrs piedāvās arī velogida pakalpojumus, darbinieki tiek meklēti.

Tu esi satiksmes dalībnieks!

Bērniem līdz 12 gadiem uz riteņa obligāti jālieto aizsargķivere, un tai jābūt aizsprādzētai. Vēlāk tā ir ieteicama, atgādina Ceļu satiksmes drošības direkcijas pārstāvis Rolands Rumba.

Velosipēdistam uz ceļiem un ielām gan dienā, gan naktī jābūt labi redzamam. „To nodrošina atstarotāji un lukturi (tumsā), bet, ja to nav, obligāta ir atstarojoša veste. Jābrauc pa velojoslu vai veloceliņu, bet, ja tādu nav, tad pa brauktuvi vai izņēmuma gadījumā pa ietvi, kur priekšroka ir gājējiem. Braukt pa ietvi jebkurā gadījumā ir atļauts bērniem līdz 12 gadiem un viņu pavadītājiem. Bet tur jāizvēlas tāds ātrums, kas netraucē un neapdraud gājējus. Jebkura vecuma bērni bez tiesībām ar velosipēdu patstāvīgi var braukt pa pagalmiem, parkiem un citām vietām, kurās nav transporta kustības. Veloapliecību var iegūt no desmit gadiem, nokārtojot satiksmes noteikumu un satiksmes drošības testu. Ja pieaugušajam ir kāda transportlīdzekļa vadītāja kategorija, drīkst braukt arī ar velosipēdu.”

Izvēli nosaka cena

Kuldīgā velosipēdu var iegādāties vairākās vietās Liepājas ielā un lielveikalos. Arī internetu cilvēki aizvien plašāk izmanto kā iepirkšanās vietu. Cena – no pāris simtiem līdz tādām skaitlīm, kas var konkurēt ar automašīnas vērtību.

Z/s Kauļi veikala Kristaps pārdevēja Inese Krastiņa stāsta, ka kopš aprīļa jūtot – riteņu pirkšanas sezona sākusies. „Sievietes un jaunas meitenes izvēlas klasiskos bez ātrumiem vai arī ar trim ātrumiem rumbā. Tādi kā retro šie divriteņi izskatās stilīgi. Dažas meitenes labāk izvēlas ar augsto stangu kā pušiem, tie ir kalnu divriteņi. Parasti cilvēks atnāk, jau zinot, kādu velosipēdu pirks, bet, tieši kuru izvēlēsies, bieži nosaka cena. Šogad daudzi meklē, lai būtu ar disku bremzēm. Daudz pērk bērnu un BMX riteņus, kas nav domāti ielām, tādēļ tiem nav gaismiņu, dubļusargu un signālvaniņu, kas vajadzīgi ceļu satiksmē. Riteņi ar alumīnija rāmjiem ir vieglāki, tādēļ daudzi izvēlas tādus.”

Pieprasīti ir divriteņi ar disku bremzēm.

Plašs piedāvājums ir slēdzenēm, ar ko nodrošināties, lai ar riteņiem neaizbrauc garnadzis. Vienkāršākās maksā ap pieciem eiro un noder, ja divritenis nepieskatīts jāatstāj uz īsu brīdi, bet ilgākai stāvēšanai jāpērk grūtīgāka atslēga, ko nevar viegli pārknēbt ar metāla knaiblēm. Ir arī slēdzenes ar signalizāciju.

Kuldīgas veikalos ir ļoti dažādas bērnu veloķiveres, cena – ap 20 eiro.

Velosipēda sēdekļi esot gaumes lieta: vieniem ērti šķiet tikai platie, citi apgalvo, ka labi var pabraukt tikai ar šauru un cietu sēdekli.

Jolanta Hercenberga, Aivara Vētrāja foto

PĀRDOD

Veikalā *Dagus*, Kuldīgā, Liepājas ielā 51, apjomīgas sieviešu **VIRŠJAKAS**, kleitas, blūzes, bikses, apavi.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu lapkoku **MALKU** jums vajadzīgajā garumā un rupjumā, 6 berkubi – 170 eiro, 10 berkubi – 250 eiro. Tālr. 29562735.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 26544462.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko **95. KODA** kursus. Sākums 11. jūnijā. Tālr. 26120089.

ARBORISTA/KOKKOPJA pakalpojumi: koku kopšana, dzīvzogu cirpšana. Tālr. 24423644.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Ātri **SASKALDU MALKU**. Tālr. 26449395.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

Zāles **PLĀUŠANA** ar trimeri. Tālr. 22363640.

Veic **PLĀUŠANAS** darbus visā novadā. Tālr. 28958135.

TRIMERA pakalpojumi. Tālr. 22302300.

Tira un remontē **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

SEMINĀRS

Iepirkumi un korupcija

Rīt **10.00** Kuldīgas Mākslas namā pasākums *Par godīgu uzņēmējdarbību*.

Konkurences padome skaidros, kā pazīt un publiskajos iepirkumos nepieļaut neatļautu uzņēmēju vienošanos jeb karteli; kāds ir sods par konkurences kropļojumiem. Iepirkumu uzraudzības birojs stāstīs, kā konkursā neiekleļaut tādas prasības, kas ierobežo godīgu konkurenci, lai saņemtu plašāku piedāvājumu un efektīvāk izmantotu naudu; kā piedāvājumu godprātīgi izvērtēt. KNAB informēs, kā iepirkumos rodas korupcijas risks, kā to novērst un kāda ir krimināltiesiskā atbildība par šādiem noziegumiem. Uzņēmēji uzzinās, kā rīkoties, ja amatpersona pieprasa vai izspiež kukuli. Jāpiesakās: <https://goo.gl/eZgbD5>.

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TELŠUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Cēsu gaļas kombināts* par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS** un **LIELLOPUS**. Tālr. 26185703, 25573447.

Pērk **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 27806461.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglos auto. Tālr. 26104984.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tālr. 26360308.

Ozola, oša, bērza **ZĀGBALĶUS, MALKU**. Tālr. 29428876.

ZOOBIRŽA

Dāvinu 1,5 mēnešus vecu **KUCĒNU** (balts). Tālr. 24930337.

PIEMINOT

Astoņdesmit septiņu gadu vecumā 30. maijā mūžībā aizgājusi **NORA VALĪTA GAILĀNE** – skolotāja, vēsturniece un izcila gide.

Nora dzimusi 1931. gada 5. maijā, kolēģu vidū saukta arī par Noriņu. Skolotājas darba gaitas sākusi Griķu pamatskolā Griķu muižā Kabiles pusē, pēc tam strādājusi Kuldīgas skolās, neilgu laiku arī Kuldīgas novada muzejā. Godprātīgi un mērķtiecīgi, ieguldot lielu darbu, Nora savā garajā darba mūžā ir pildījusi kā skolotājas pienākumus, tā vēstures liecību un faktu pētniecības darbu. Taču Noriņas aizrautīgs sirds darbs bija un līdz mūža beidzamajiem mirkliem saglabājās tūrisma. Jaunībā vienlaikus ar skolotājas darbu Nora strādāja par gidi Ventspils ceļojumu birojā. Savu pieredzi ir apkopojusi vairākās rokasgrāmatās, ko profesionāli gidi turpina izmantot joprojām. Pat beidzamajos gados Nora vēl turpināja aktīvu gides darbu. No 2006. gada skolotāja ar lielu degsmi iesaistījās tūrisma pakalpojumu programmas izveidošanā tagadējā Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā, ieguldot lielu darbu, nesavtīgi atdodot savas zināšanas, pieredzi un sirds siltumu audzēkņiem – jauno gidu – audzināšanā. Par šiem skolotāja audzēkņiem un kolēģiem paliks mīlā atmiņā ar savu vienkāršību, nesavtību, godīgumu un milzīgām darba spējām.

Skumjās atvadījāties no Noriņas 2. jūnijā. Izsakām līdzjūtību skolotājas tuviniekiem.

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma saime

VAJADŽĪGI

SIA *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (56103000221) aicina darbā – **GRĀMATVEDI** (algu/kreditoru). Pieteikšanās līdz 8. jūnijam e-pastā: baiba.pirtiece@kuldiga.lv. Sīkāka informācija ww.kkp.lv.

Kokapstrādes uzņēmums SIA *Vēvers* (41203017104) piedāvā darbu kokapstrādes **OPERATORIEM** un **STRĀDNIEKIEM/-CĒM** kokapstrādē. Tālr. 28635733.

SIA *K27* (41203052928) – **PAVĀRA PALĪGS**. CV sūtīt e-pastā: cafe.tilts@inbox.lv, tālr. 22121499.

Darbībai paplašinoties, SIA *Otaņķu Dzironavnieks* (42103015892) aicina darbā B kategorijas **TRAKTORTEHNIKAS VADĪTĀJU** darbam komandējumos Baltijā. Tālr. 28808260.

Darbībai paplašinoties, SIA *Otaņķu Dzironavnieks* (42103015892) aicina darbā E kategorijas **ŠOFERUS** darbam Baltijā un Eiropā. Tālr. 28808260.

LĪDZJŪTĪBA

Izsakām patiesu līdzjūtību Ilonai un tuviniekiem, ALFREDU VALTERU mūžībā pavadot.

Zenta un Andris

PATEICĪBA

Sirsniņš paldies kafejnīcas *Staburadze* kolektīvam par iejūtību, teicamo galda klājumu un garšīgajiem ēdieniem manā goda dienā.

Dzidra

Viss par reklāmu *Kurzemniekā!* Tālrunis 63324881.

DĀRZĀ

Kā iznīdēt maijvaboles

Maija beigās un jūnijā lielākais augu ienaidnieks – maijvabole – būs gana pieēdusies koku lapas un lidos, lai ieraktos zemē un pa divi lāgi izdētu 25–30 olniņas. No tām izšķīlušies kāpuri dārzos var nodarīt lielus postījumus.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs piedāvā padomus, kā ar tiem cīnīties.

LIELĀKIE KAITNIEKI – KĀPURI

Pieaugusi lauku maijvabole (*Melolontha melolontha*) var apgrauzt koku (ozolu, augļu koku) lapas, bet kāpuri būtisku postu nodara visām kultūrām, kas iestādītas pēc veciem zālājiem, ganībām, atmatām – visur, kur tie netraucēti var augt četrus gadus.

No 20–30 cm dziļumā zemē iedētajām olniņām kāpuri izšķīlīsies pēc 40–60 dienām. Pirmajā gadā tie barojas ar sīkām saknītēm, otrajā – ar lielākām. Tomēr sevišķu kaitējumu tie nodara trešajā gadā. „Veģetācijas periodā barības meklējumos kāpuri

spēj pārvarēt pat 100 metrus. Ceturtajā gadā kāpuri jūlijā iekūņojas, bet augustā un septembrī izšķīlušas jaunās vaboles, kuras turpat 35–50 cm dziļumā augsne pārziemo,” skaidro vecākais dārzkopības speciālists Māris Narvils.

KO DARĪT LIELĀ PLATĪBĀ

Vaboļu vairošanos ierobežo vēss un lietains pavasaris, vējains laiks, saslimšana ar sēņu vai baktēriju rosinātām slimībām. Kurmis kāpurus iznīcinās tikai tad, ja tie iekrītīs ejās. Savukārt lielā platībā augsnes apstrādes laikā kāpurus sekmīgi aplasīs strazdi, kovārņi, vārnas un

kaijas. Arī vairākkārtējā augsnes apstrāde kāpurus mehāniski apkaros, tādēļ svarīgi to darīt putnu migrācijas laikā.

Majjvabolēm nepatīk āboliņš – ar gumīnbaktēriju piesaistītais slāpekļis tās atturēs veidot jaunus dējumus. Zaļmēslojumā der izmantot arī lupīnu. Pazūdot nezāļu saknēm kā barības bāzei, kāpuri sāk baroties ar lupīnu saknēm, bet tās tiem ir indīgas, un kāpuri iet bojā. Vaboles atbaidīs arī eļļas rutka un balto sinepju audzēšana zaļmēslojumam.

Savukārt olniņu dēšanai vabolēm iekļūt augsne traucē mulča – labākie materiāli ir koksnes šķelda, smalcināti salmi, mizas mulča. Bioloģiskos dārzos kā atbaidītāju var audzēt melno plūškoku.

Jaunā augļu dārzā vaboles barošanās laikā var no kociņiem nokratīt uz plēves, tad savākt un iznīcināt. Masveida lidošanas laikā, iestājoties krēslai, var izveidot ķērājus: lampu piestiprina pie spožas metāla plāksnes (lai gaisma tiktu atstarota), krišanas zonā izvieto viegla metāla plāksnīšu

ratu, bet apakšā – slēgtu ūdens trauku. Vabole lidos uz gaismas avotu, atsitīsies pret plāksni, kritīs lejā un, spārniņam pagriežoties, iekrītīs ūdenī. Ūdenim var pievienot nedaudz petrolejas. Ja tādus ķērājus izliek vairākus, mazā saimniecībā pieaugušo vaboļu skaits ievērojami samazināsies. Labs pievilinātājs ir arī ultravioleto staru lampa.

KARTUPEĻU ŠĶĒLES, SĪPOLU MIZAS

Ja kvadrātmetrā ir vairāk nekā divi kāpuri, var rīkoties šādi: ik pa pāris metriem izrok 10–15 cm dziļu bedrīti, tajā saliek svaigi grieztas kartupeļu šķēles, vietas iezīmē. Pāris reižu nedēļā vietu atrok, baroties salīdušos kāpurus salasa un iznīcina.

Sīpolu mizu novilkumu atšķaida uz pusi ar ūdeni un veģetācijas periodā izlaista pa dārzu rindām. Novilkumu pagatavo šādi: sīpolu mizas (1/3 spaiņa) aplej līdz augšai ar ūdeni. Atstāj ievilkties piecas dienas.

VĀRDA DIENAS

- No 4. līdz 10. jūnijam
 4. Elfrīda (131), Sintija (4384), Sindija (1107)
 5. Igors (14 824), Margots (49), Ingvars (67)
 6. Ingrīda (3329), Ardis (64)
 7. Gaida (1200), Arnis (4652), Arno (180)
 8. Frīdis (16), Frīda (96), Mundra (12)
 9. Līgita (3272), Gīta (2786)
 10. Malva (9), Anatols (15), Anatolijs (7349)

Populārākie: Sintija un Igors.

Tēta zelta gabaliņš

Līgita Ventaskraste, biroja tehnikas uzņēmuma *InLis* valdes priekšsēde:
 – Ģimene bijusi dilemmas priekšā, jo patikuši divi vārdi: Līgita un Jolanta. Pirmo gribējies tētis. Nevaru vairs uzzināt, kamdēļ, bet sākumā to nevarēju pieņemt. Likās tāds sens, man nepiemērots. Pusaudžu vecumā pat iešāvās prātā to nomainīt pret Kristīni. Skolā mācījies Skrundā, un tur bija tikai viena vārdamāsa. Laikam ejot, esmu pieradusi. Pazīstu vairākas Līgitas un sevī un viņās saskatu diezgan daudz līdzības: uzvedībā, domāšanā, gaumē. Nesen mani sameklēja viena no Liepājas puses, ar kuru nebijām tikušās 15 gadus. Sajutu emocionālu līdzību. Vairākas lietas viņas mājās atgādināja tās, kas ir man, un pēdējais pirkums – telefona maciņš – bija pilnīgi vienāds. Vienmēr esmu saukta vārdā. Izņēmums bija tētis – līdz pat pamatskolas beigšanai mani sauca tikai par savu zelta gabaliņu. Pēdējā laikā, kad ir tendence valodu angļiskot, dažreiz esmu nosaukta par Bridžītu, bet tas vairāk domāts kā joks.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 4. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 33 min.
 Saule lec 4.36, riet 22.09.

Naktī +14°...+16°

Z
 R → A
 D
 3–5 m/s

Dienā +22°...+23°

Z
 R → A
 D
 5 m/s

RĪT, 5. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 35 min.
 Saule lec 4.35, riet 22.10.

Naktī +11°...+12°

Z
 R → A
 D
 4–7 m/s

Dienā +12°...+15°

Z
 R → A
 D
 7–8 m/s

KONKURSS

Tēlotājmākslas spēle

161. kārtā

Dānijā dzimis vācu un dāņu ekspresionisma gleznotājs un grafiķis (1876–1956). Viens no 20. gs. redzamākajiem akvarelistiem. Viņa rokraksts ir drosmīga, intensīva krāsu gamma. Mākslinieka karjerai viņš pievērsās 31 gada vecumā. Kļūdams par vienu no ekspresionisma pamatlicējiem, iesaistījās vairākās vācu mākslinieku apvienībās. Viņš bija viens no Drēzdenes apvienības *Die Brücke* locekļiem, piedalījās Berlīnes sesijas, kā arī Minhenes mākslinieku grupas *Der Blaue Reiter* darbā.

Atbildes gaidām līdz 30. maija 11.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

160. kārtas atbilde: Anrī Marī Raimons de Tulūzs-Lotreks-Monfā. *Veļas mazgātāja*. 1886.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Anita Eglīte, Mārcis Arājs, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis, Kārlis Kondrāts.

Gribi vienmēr zināt, kas jaunākajā KURZEMNIEKA numurā?

Klausies PRESES APSKATU

KURZEMES RADIO

- pirmdienās,
 - trešdienās,
 - piektdienās
- plkst. 7.45!

ASTROLOGISKĀ PROGNOZE /5.-11. jūnijs/

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Auni var krist kārdinājuma valgos un izspēlēt joku, rīkojoties sev pilnīgi neraksturīgi. Var aktualizēties spēkrata tēma: jāparemontē, jānotirgo vai jāiegādājas jauns.

Vēršiem nāksies mācīties būt elastīgākiem. Situācijas tiks mainīt uzskatus un paradumus, apgūt kādā jomā jaunus apvēršņus.

Dvīņiem darbu steigā var likties, ka dzīves vilciens traucas, bet paspēt uz to nevar. Tikai viens cilvēks – katrs pats – var iekšējo steigu apturēt.

Vēžiem ātrs rezultāts var viegli rokās nedoties, un tas var radīt zaudējuma izjūtu arī tad, ja tā nemaz nav. Kārotais jāsasniedz

pacietīgi un pārdomāti.

Lauvām attiecībās var iestāties sastrēgumstunda. Gaidīšana var būt kaitinoša, bet tā dod laiku pārdomām. Visdrīzāk pašam jāmaina attieksme.

Jaunavas interesēs viss jaunais – zinātnes atklājumi, tehnoloģijas un arī pašu atziņas, kas liek pamainīt dzīves stilu. Šajā laikā dzimusi draudzība izveidosies dziļā, patiesa un ilgstoša.

Svāriem jāatceras, ka saņņi par skaistu nākotni vieni paši nekur neaizvedīs, – jāķeras klāt bez liekas filozofēšanas. Rezultāta latīņa jātur sasniedzamā augstumā – jāizvirza reāli mērķi.

Skorpioniem īpaši veiksies darījumos. Ieguldītā nauda pieaugs, pirkumi sagādās gandarījumu, būs ilgtermiņa līgumi.

Strēlnieku lielie plāni var kādu mulšināt, bet tiem nebūs

laika bēdāt par citu neticību. Fiziskie spēki atgūti, ticība sev atgriezies.

Mežāžiem vissirsnīgākās sarunas notiek pašiem ar sevi. Agri vai vēlū sev jautāsi, vai dzīvojat tā, kā pašiem patīk.

Ūdensvīriem darbā iespējamas reformas, par kurām jau liecina pirmie impulsi. Varbūt jāpamaina joma un jāapgūst jaunas prasmes? Vai jāatgriežas pie agrāk darītā?

Zivis globālās problēmas neskars, tomēr noskaņojums var šūpoties kā jūras viļņi. Šaubas un neziņa tiks justies kā dzīves pabērnā, kuram vecāki nepērk saldējumu, kad tas tik ļoti kārojas.

Čika laiks:
 4.VI 8.10 – 5.VI 12.54,
 7.VI 9.35 – 8.VI 0.26,
 9.VI 22.37 – 10.VI 7.04.

INTERESANTI

Kāpēc nepatīk kontrole

Ja liksiet cilvēkam ko darīt, viņš mazāk vēlēties to izdarīt. Bet ierobežojiet izvēli, un pēkšņi viss, ko viņš vēlas, ir tieši tas. Nevēlēšanās tikt kontrolētam ir viena no ieaudzinātajām īpašībām un skar dažādas jomas. Tas ietekmē to, vai darbinieks izpilda vadības lūgumu, vai

vecāki ievēro mediku ieteikumu potēt bērnus, vai diplomātiskas sarunas gūst panākumus utt. Bet kas šo impulsu rada? Pētnieki atraduši vairākus faktorus: cilvēki to uzskata par neuzticības pazīmi vai arī viņiem ir maz izpratnes, cik pareiza ir tās personas rīcība, kura viņu brīvību ierobežo. Apļūkojot smadzenes, atklāts, ka tendence izvairīties no kontroles

atspoguļojas kā aktivitāte, kas tiek sinhronizēta divos smadzeņu apgalos. Cilvēki vērtē savu izvēles brīvību un gūst labumu, to aizsargājot. Tomēr primārais instinkts dažreiz tiek izmantots nepareizu iemeslu dēļ, un labāka izpratne par šiem mehānismiem var palīdzēt izvairīties no negatīvas reakcijas tur, kur tā nav vajadzīga.

Uzņēmēju atbalstam un pleca sajūtai

Latvijas lielākās uzņēmēju biedrības – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras (LTRK) – Kurzemes nodaļa gada pirmajā ceturksnī darbojusies aktīvi: būtiski palielinājis biedru skaits, paplašināta sadarbība ar valsts iestādēm un atbalsta organizācijām, uzņēmēji iesaistīti mācību veidošanā.

Līdz ar Kurzemes biznesa kluba darbu jaunā formātā biedru skaits palielinājies gandrīz par 15%, sasniedzot 258 dalībniekus. Lielāko aktivitāti izrādījuši Liepāja, Kuldīga un Tukums, kur iesaistīts lielākais skaits jaunu partneru. Kurzemes nodaļa organizējusi 31 biznesa atbalsta un pieredzes apmaiņas pasākumu vai arī piedalījies tajos. Visi pasākumi notiek sadarbībā ar pašvaldībām un biznesa atbalsta organizācijām.

Gada sākumā par LTRK Kurzemes reģiona padomes vadītāju ievēlēts uzņēmējs Andis Araks, kurš padomi izveidoja no 12 locekļiem. Turpinot biznesa vides sakārtošanā iesākto, šogad uzsvars likts uz lobiju, nozaru interešu pārstāvēšanu, kā arī atbalstu attiecībās ar publisko sektoru. Kopš gada sākuma aktualizēta

Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras Kurzemes nodaļas vadītājs Ralfs Minkevičs.

ātro kredītu ietekme uz uzņēmējdarbību, diskusijām izvirzīta starptautiskās konkurētspējas veicināšanas programma, sāktas sarunas par trešo valstu pilsoņu nodarbinātības nosacījumiem. Saņemts papildu lobija atbalsts Ventspilī. Kurzemes nodaļas vadītājs Ralfs Minkevičs skaidro, ka uzņēmēji ik brīdī kļūst aktīvāki un zinošāki: „Izveidojusies cieša saikne starp lielākajām pašvaldībām Kurzemē, tostarp Saldu, Liepāju un Tukumu, parakstīti memorandi par sadarbību. Lai veicinātu vienmērīgu biznesa attīstību valstī, plānojam veidot partnerību ar citām nodaļām Vidzemē, Latgalē un Zemgalē.”

Jana Sūrums